

Toimintaympäristön tila Espoossa 2023

Kaupungin talous
Tilinpäätös 2022

Konsernihallinto, Rahoitus ja talous –yksikkö, Taloussuunnittelu
28.3.2023

Sisällysluettelo

[Talouden toimintaympäristö 2023 →](#)

[Talouden ennusteet ja näkymät](#)

[Kuntatalous](#)

[Kunta-alan palkkojen sopimuskorotukset](#)

[Tietoa kuntien taloudesta 2022](#)

[Kaupungin talouden taustatekijöitä](#)

[Henkilöstömäärän ja -kulujen, toimintatuottojen ja -menojen sekä nettotoimintamenojen kehitys vuonna 2022](#)

[Verorahoituksen kehitys](#)

[Tulos- ja rahoituslaskelma 2022](#)

[Investoinnit](#)

[Kaupungin lainakanta ja keskeiset tunnusluvut](#)

[Espoo-konsernin talouden kehitys](#)

[Arvio konsernin tulevasta kehityksestä](#)

Talouden toimintaympäristö 2023 →

[Sisällysluettelo](#)

Talouden ennusteet ja näkymät

- BKT:n arvioidaan supistuvan Suomessa 0,2 prosenttia vuonna 2023.
- Ennusteeseen liittyy huomattavan paljon epävarmuutta. Vuonna 2023 energian ja monien tavaroiden hinnat laskevat selvästi, mutta hintataso jää lähtötasoa korkeammalle. Vuonna 2023 kuluttajahinnat nousevat 4 prosenttia ja vuosina 2024-2025 hinnat nousevat vajaat 2 prosenttia. Tulevina vuosina inflaatio on nopeampaa kuin mihin viime vuosina on totuttu.
- Rakennusinvestoinnit laskevat selvästi vuonna 2023 ja 2024, kun epävarmuus ja korkojen nousu hidastavat asuntokauppaa. Rakennuslupien määrä on laskenut jo vuonna 2022.
- Suomen väestö ikääntyy. Hyvinvointipalvelujen kysyntä kasvaa, mutta tekijöiden määrä ei.
- Vuoden 2023 eduskuntavaalit järjestetään sunnuntaina 2.4.2023 vaalikaudelle 2023-2027. Vaalikauden alussa osana hallitusohjelmaa hallitus päättää kautensa menokehyksestä eli valtion budjetin menojen katosta.
- Sote-uudistuksen voimaantulo tekee vuodesta 2023 historiallisen. Uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille.
- Eduskunta hyväksyi 1.3.2023 lain, joka siirtää julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuun työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille vuonna 2025.

(Lähde: Valtiovarainministeriö)

Kuntatalous vuonna 2023

- Kunnille korvataan Ukrainasta tulevien lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä syntyviä kustannuksia valtionavustuksella toteuman mukaisesti. Lisäksi korotetaan perusopetukseen valmistavan opetuksen määrärahaa 120 milj. eurolla, vapaan sivistystyön yhteydessä toteutettavan kotoutumiskoulutuksen määrärahaa 5 milj. eurolla sekä suomi tai ruotsi toisena kielenä ja oman äidinkielen opetukseen tarkoitettun avustuksen määrärahaa 2,5 milj. eurolla.
- Merkittävin veroperustemuutos vuonna 2023 on sote-uudistukseen liittyvä verouudistus. Lisäksi sähkön hinnan nousun vuoksi tuloveroon toteutettava määräaikainen sähkövähennys alentaa kuntien verotuloja. Vuonna 2023 on edelleen voimassa korotettu matkakuluvähennys, minkä lisäksi kuntien verotuloja vähentävät hieman myös ikääntyneiden työtulovähennyksen korotus, perhevapaalta palaavien työmatkavähennyksen omavastuun huojennus sekä T&K-toiminnan lisävähennys. Lisäksi ansiotuloveroperusteisiin tehdään ansiotasoindeksin muutosta vastaava indeksitarkistus
- Valtio on päätösperäisesti lisännyt kuntien menoja kaikkiaan noin 0,6 miljardia eurolla vuoden 2023 tasolla vaalikauden alusta laskien. Kuntien tuloja päätökset ovat lisänneet nettomääräisesti noin 0,5 miljardia eurolla vuoden 2023 tasolla. Vuonna 2023 valtion toimenpiteiden nettovaikutus kuntatalouteen on vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon verrattuna lähellä neutraalia. Pidemmällä aikavälillä kuntataloudessa on kuitenkin tulojen ja menojen rakenteellinen epätasapaino.

(Lähde: Valtiovarainministeriö)

Kunta-alan palkkojen sopimuskorotukset

- Kuntien ja hyvinvointialueiden palkansaajien vuoden 2023 ja 2024 palkankorotukset ovat selvillä. Alojen työehtosopimukset ovat voimassa 30.4.2025 asti, minkä jälkeen sopimusneuvotteluissa neuvotellaan uusista palkankorotuksista.
- Lisäksi palkkoja nostaa viisivuotinen palkkaohjelma, joka on voimassa vuoteen 2027.

KT

Kunta-alan sopimuskorotukset 2023-2024

Kunta-ala

		KVTES	OVTES	TS	TTES***	LS (eläinlääkärit)****
1.1.2023	Yleiskorotus					1,50 %
1.1.2023	Paikallinen järjestelyerä					0,40 %
1.6.2023	Yleiskorotus	2,20 %	2,02 %	2,20 %	2,20 %	0,70 %
1.6.2023	Paikallinen järjestelyerä*	0,4 % + 0,3 %	0,4 % + 0,3 %*	0,4 % + 0,3 %	0,4 % + 0,3 %	0,30 %
1.6.2023	Kehittämishjelmaerä (paikallinen erä)	1,20 %	1,20 %	1,20 %	1,20 %	1,20 %
30.6.2023	Kertaerä	467 € (467 €+120 € Liite 5)	467 € (467 €+150 € Oslo G)	467 €	467 €	467 €
1.10.2023	Yleiskorotus					0,77 %
1.2.2024	Kehittämishjelmaerä (keskitetty erä)	0,40 %	0,40 %	0,40 %	0,40 %	0,40 %
1.5.2024	Yleiskorotus		0,77 %			
1.6.2024	Yleiskorotus	2,27 %	1,50 %	2,27 %	2,27 %	1,50 %
1.6.2024	Paikallinen järjestelyerä*	0,4 % + 0,33 %	0,4 % + 0,33 %	0,4 % + 0,33 %	0,4 % + 0,33 %	0,4 % + 0,33 %
1.6.2024	Kehittämishjelmaerä (paikallinen erä)**	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %

* Jos paikallisen erän 0,3 % (1.6.2023) tai 0,33 % (1.6.2024) jakamisesta ei päästä yksimielisyyteen, puolet jaetaan paikallisesti yleiskorotuksena ja toisesta puolesta päättää työnantaja.

** Yksi kehittämishjelmaerä voidaan käyttää keskitetysti

*** TuntiTES:in yleiskorotuksien senttimäärät selviävät myöhemmin

**** Eläinlääkärit (LS Liite 5) koskee pääosin kunta-alan työnantajia. Eläinlääkäritaksan mukaisten palkkioiden korotusajankohta tarkentuu myöhemmin.

Tietoja kuntien taloudesta 2022

(Lähde: Kuntaliitto)

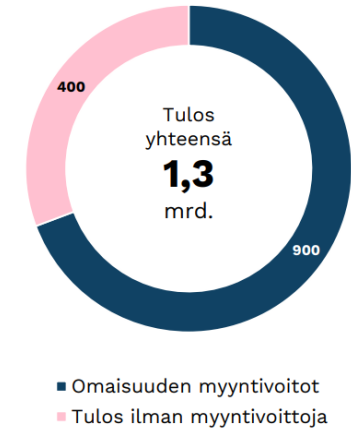
Kuntien koronatuki vuonna 2022

- Kunnat saivat valtiolta koronataukea yhteensä noin 770 miljoonaa euroa vuonna 2022
- Valtaosa koronataukesta, 470 miljoonaa euroa, oli STM:n kautta myönnettyä terveysturvallisuuden valtionavustusta.
- Lisäksi koronatauketoimia kohdennettiin vähäisessä määrin myös opetus- ja kulttuuritoimeen sekä suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukeen.
- Vuoden 2021 yhteisövero-osuuden koronakorotus tuotti verotuottoja (verohäntä) kunnille myös vuonna 2022: arvio noin 230 miljoonaa euroa

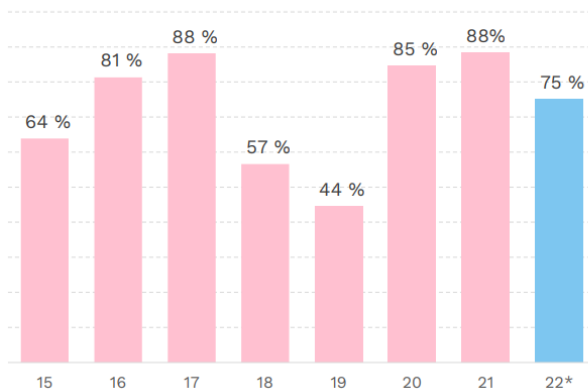

Tuloksen muodostuminen

- Vuosikate heikkeni edellisvuodesta mutta kattoi edelleen poistot
 - Toimintakate heikkeni -7,4 %
 - Verotulot kasvoivat 5,3 %
 - Valtionosuudet kasvoivat 6,5 %
- Omaisuuksien myyntivoitot paransivat tilikauden tulosta lähes 900 miljoonalla
 - Ilman myyntivoittoja tulos olisi noin 400 miljoonaa
- Koronakuluja vastaavia avustuksia maksettiin 460 miljoonaa euroa

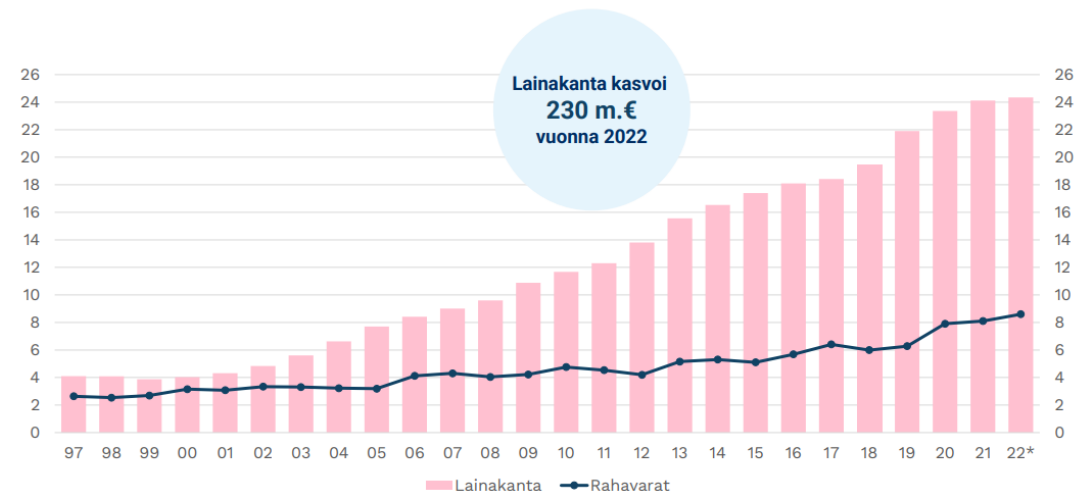
Kuntien ja kuntayhtymien investointien tulorahoitus-% ja investointimenot

Investointimenot vuonna 2022
5,76 mrd.

Investoinnit kasvoivat **8,0 %**

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta sekä rahavarat 1997-2022, mrd. €

Kaupungin talouden taustatekijöitä

[Sisällysluetteloon](#)

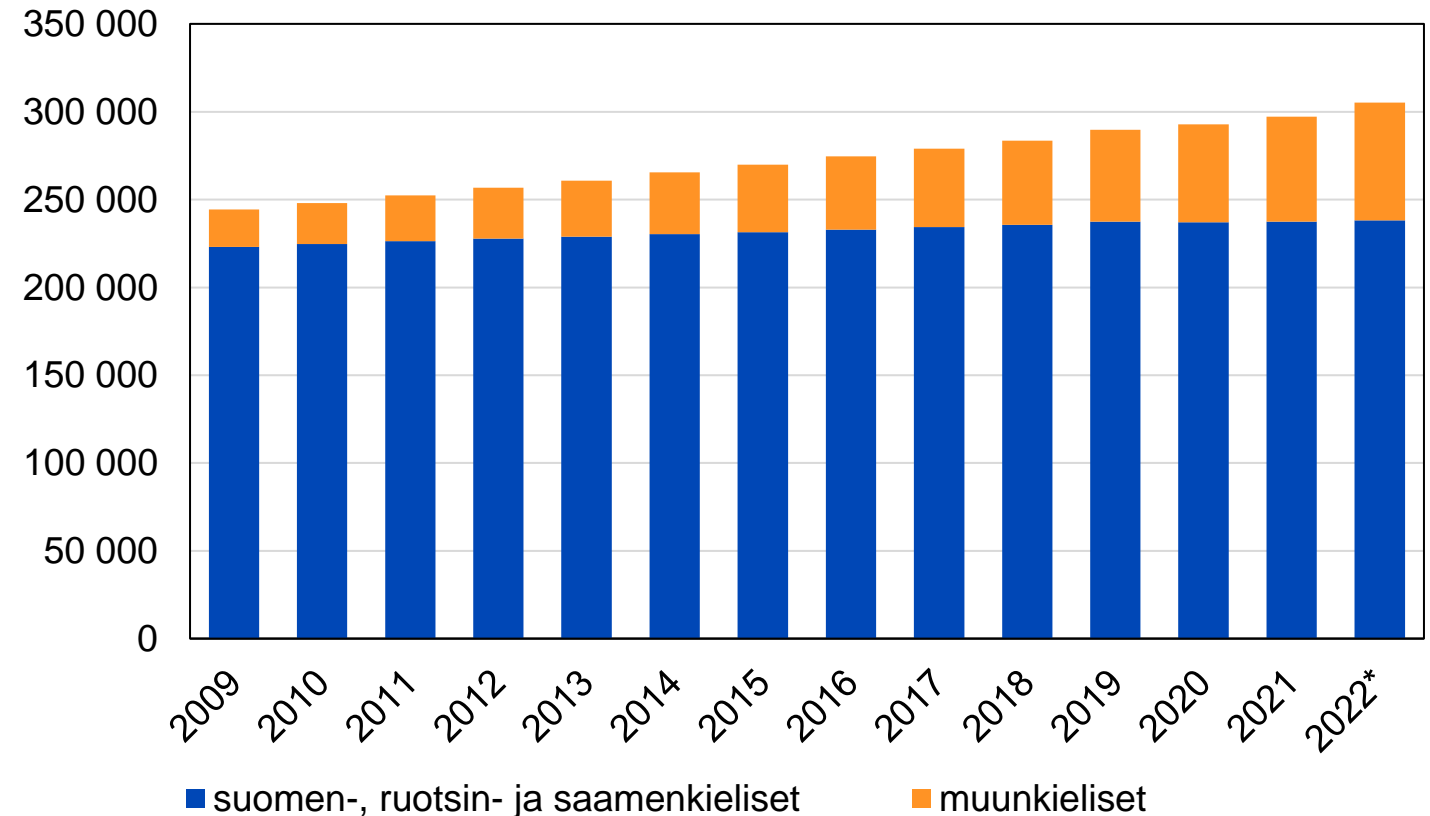
Asukasmäärän kehitys

- Espoon väkiluku oli ennakkotietojen mukaan vuoden 2022 lopussa **305 179 asukasta**
- Väestö kasvoi vuoden 2022 aikana **8 050 asukkaalla** eli 2,7 prosenttia
- Muuttovoittoa tuli 6 590 henkeä, mikä on 3 750 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin
- Nettomaahanmuuton osuus väestönkasvusta oli 58 prosenttia

- Espoon asukasmäärä kasvoi eniten suurista kaupungeista

Vuosi	Kaupunki	Henkeä
2022	Espoo	8047
2022	Helsinki	6464
2022	Jyväskylä	1470
2022	Kuopio	1047
2022	Lahti	173
2022	Oulu	2307
2022	Tampere	4837
2022	Turku	2780
2022	Vantaa	3711

Espoon väestö 31.12.2009–31.12.2022 äidinkielen mukaan

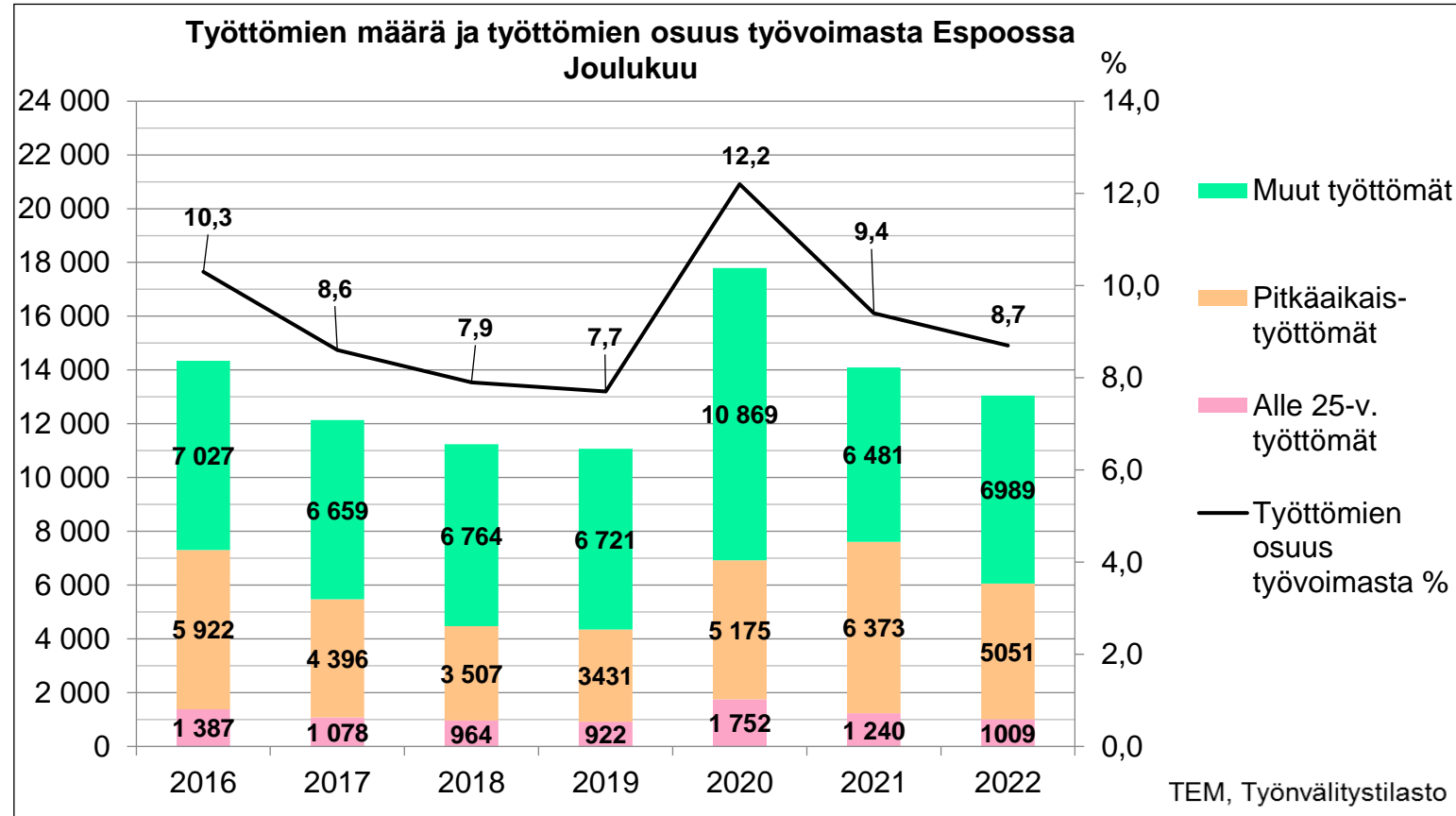

Lähde: 2009–2021 Tilastokeskus, *2022 Tilastokeskus ennakkotieto ja Trimble Locus -rekisteri, väestö

Työttömien määrä ja työttömien osuus työvoimasta Espoossa

Tilanne 31.12.2022 (TEM)

- **Työttömien osuus työvoimasta 8,7 %**, vuotta aiemmin 9,4 %, kolme vuotta aiemmin 7,7 %.
- **Työttömiä 13 049**, vuotta aiemmin 14 094, kolme vuotta aiemmin 11 074.
- Pitkäaikaistyöttömiä 5051, vuotta aiemmin 6373, kolme vuotta aiemmin 3431.
- 15-24 v. työttömiä 1009, vuotta aiemmin 1240, kolme vuotta aiemmin 922.
- **Vuoden lopussa avoimia työpaikkoja oli 2 362.**
- **Työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannus 28 M€ / 2022 (30,3 M€)**

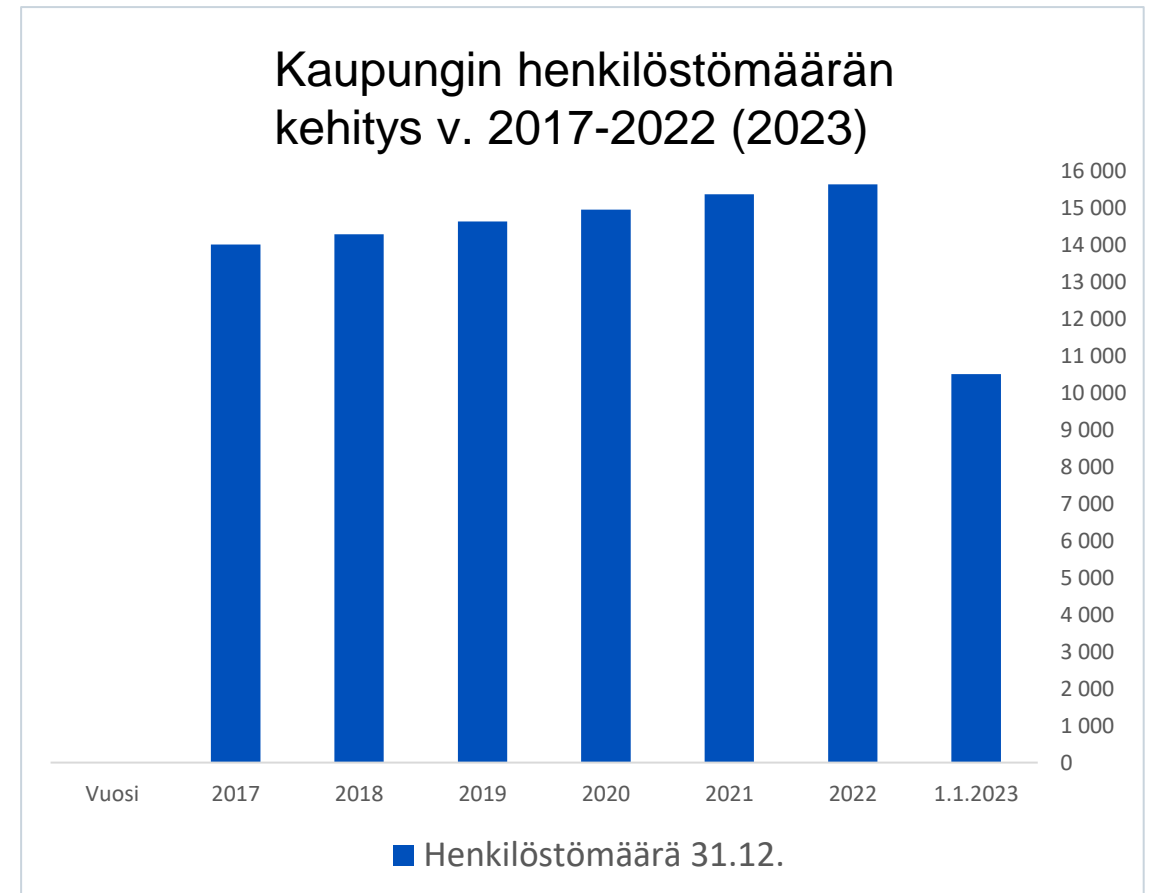
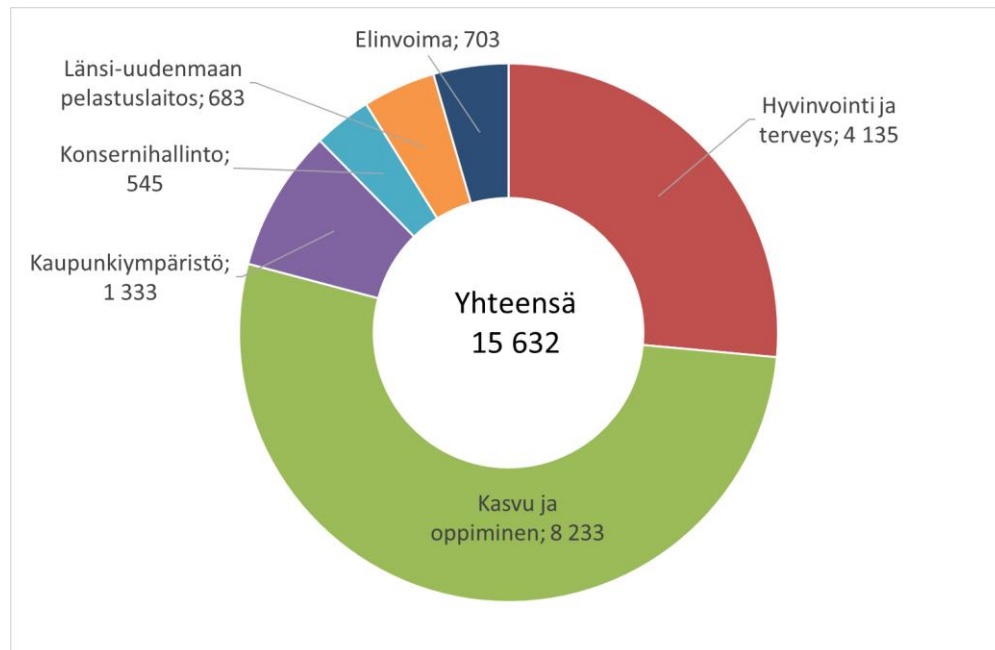

Henkilöstömäärän ja -kulujen, toimintatuottojen ja -menojen sekä nettotoimintamenojen kehitys vuonna 2022

[Sisällysluettelo](#)

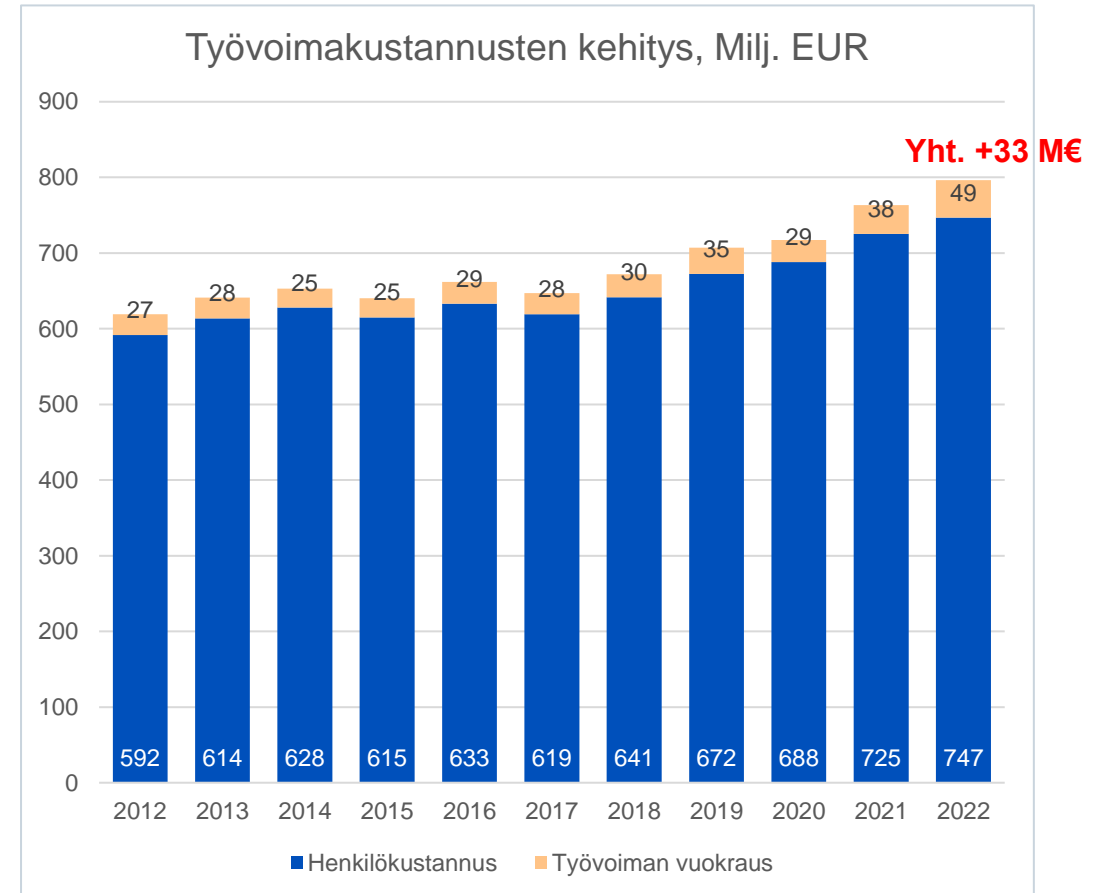
Henkilöstömäärä kasvoi 272 henkilöllä

- **Henkilöstömäärä kasvoi vuoden aikana 272 henkilöllä.**
 - Kaupungin henkilöstömäärä oli 31.12.2022 yhteensä 15 632 henkilöä.
- Henkilöstöstä vakinaisia oli 11 154 ja määräaikaista 4478.

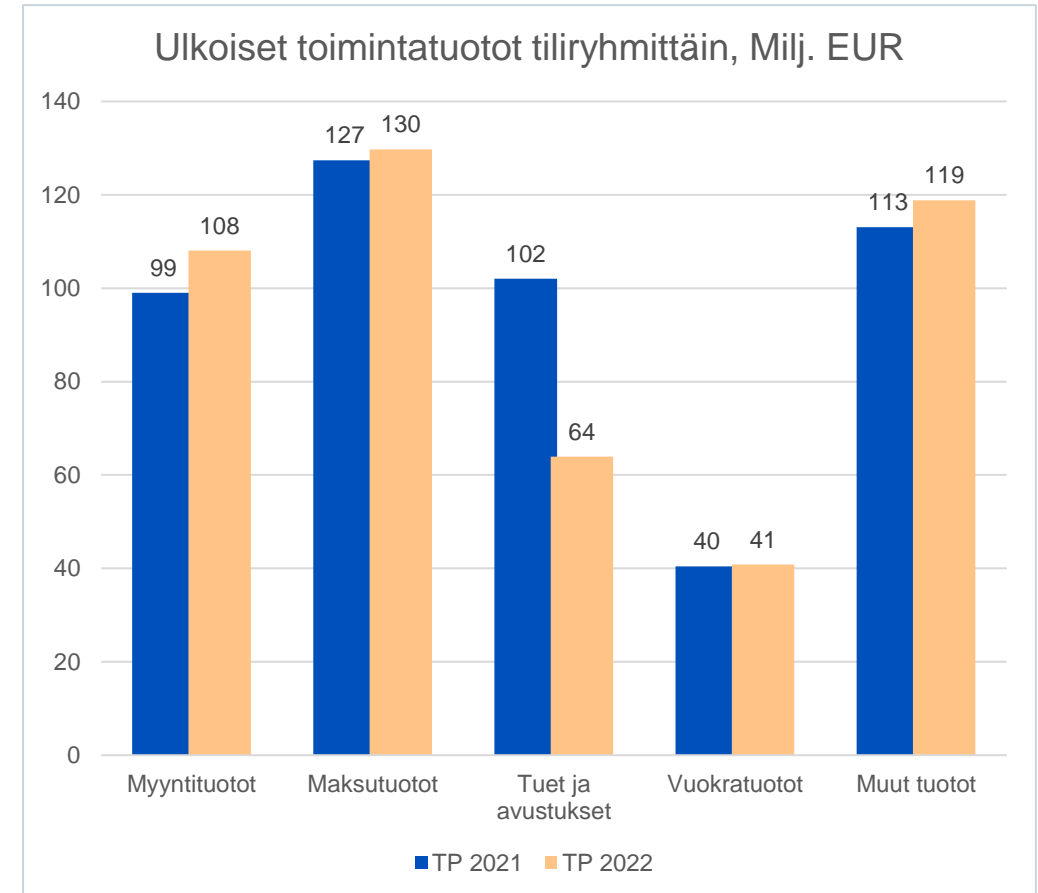
Työvoimakustannukset kasvoivat 4%

- **Henkilöstö- ja vuokratyökustannukset kasvoivat vuoden 2022 aikana yhteensä 4,3 % (32,8 M€).**
- **Henkilöstökustannukset kasvoivat 2,9 %**
- Vuokratyökustannukset kasvoivat 30,3 %
 - vuosien 2020-2021 kasvu oli 29,5 %
 - vuokratyövoiman käyttö kasvoi erityisesti hyvinvoinnin ja terveyden toimialalla.

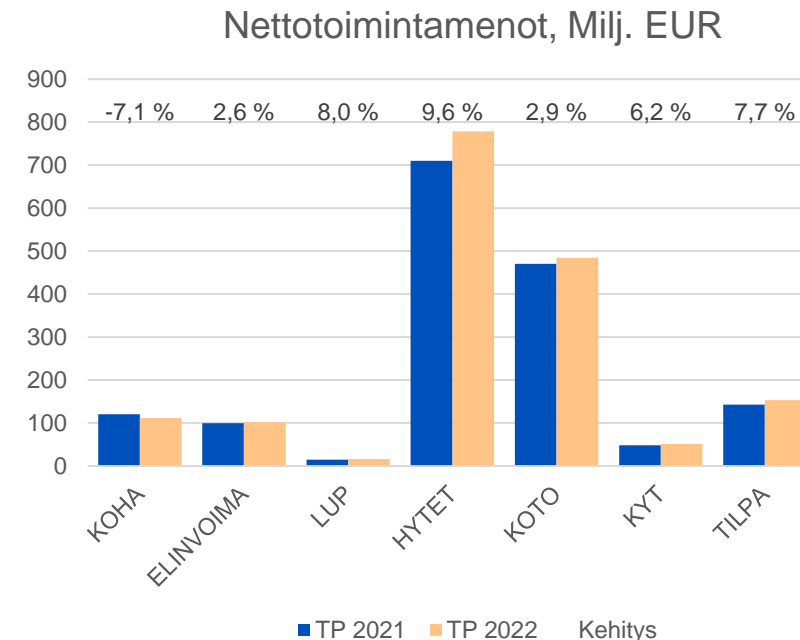
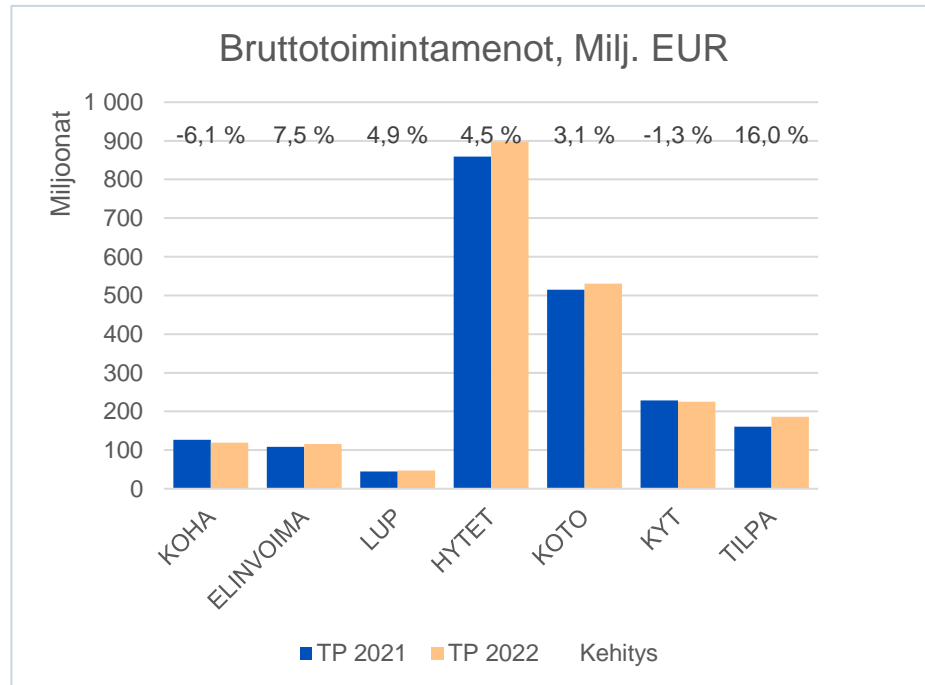

Ulkoisten toimintatuottojen kehitys

- **Ulkoiset toimintatuotot vähenivät 4,2 % (20 M€), vertailua vaikeuttaa koronan vaikutus ja saatujen koronakorvausten määrä**
 - Asiakasmaksuissa esim. liikunnan ja urheilun osalta ei päästä tavoitteisiin
- **Yleinen taloustilanne ja sen epävarmuus** näkyy maanmyynneissä, jossa alennettiin tulotavoitetta 5 M€
- **Ulkoisia toimintatuottoja kertyi yhteensä 461 M€**
 - Valtion avustukset koronaan 29 milj. eur
 - STM noin 24,5 M€
 - OKM avustukset oppimisen tukeen noin 4,6 M€.
 - Edellisvuonna vastavia avustuksia oli yli 70 M€

Ulkoisten toimintamenojen kehitys

- Ulkoiset toimintamenot yhteensä **2 123 M€**
 - Kasvu **78,5 M€ ja 3,8 %** edellisvuoteen verrattuna
 - Kasvua hillitsi mm. HSL:n saama koronatuki valtiolta (alitus joukkoliikenteen menoihin **21,9 M€**)
 - Alkuperäinen talousarvio ylittyi 32,6 M€, mutta vastaavasti muutettu talousarvio alittui 32,5 M€
- > Ennustamisen tarkkuutta tulee kehittää

- Nettotoimintamenot yhteensä **1 653 M€**
 - = Ulkoiset toimintamenot - ulkoiset toimintatuotot.
 - Kuvaa toimintatulojen kehitystä suhteessa menoihin
 - Helpottaa vertailua koronasta aiheutuvien kustannusten ja niihin saatujen korvausten osalta
- Kasvua **102,4 M€ ja 6,6 %** edellisvuoteen verrattuna
 - Menot kasvavat nopeammin kuin tulot -> menoja jää katettavaksi yhä enemmän verorahoituksella

Verorahoituksen kehitys

[Sisällysluettelo](#)

Espoon verorahoituksen toteutuminen v. 2022

1000 EUR	TA2022	TP2022	Muutos
Kunnallisvero	1 438 000	1 484 706	46 706
Yhteisövero	130 000	223 623	93 623
Kiinteistövero	134 500	141 817	7 317
Verotulot yht	1 702 500	1 850 146	147 646
Valtionosuudet	156 383	165 598	9 215
Verorahoitus yht	1 858 883	2 015 744	156 861

1000 EUR	TP2021	TP2022	Muutos%
Kunnallisvero	1 374 988	1 484 706	8,0 %
Yhteisövero	203 093	223 623	10,1 %
Kiinteistövero	133 072	141 817	6,6 %
Verotulot yht	1 711 154	1 850 146	8,1 %
Valtionosuudet	139 004	165 598	19,1 %
Verorahoitus yht	1 850 158	2 015 744	8,9 %

Kasvu vuoteen 2022

- Verotulot 8,1 %
- Valtionosuudet 19,1 %
- Verorahoitus yhteensä 8,9 %

€ / asukas

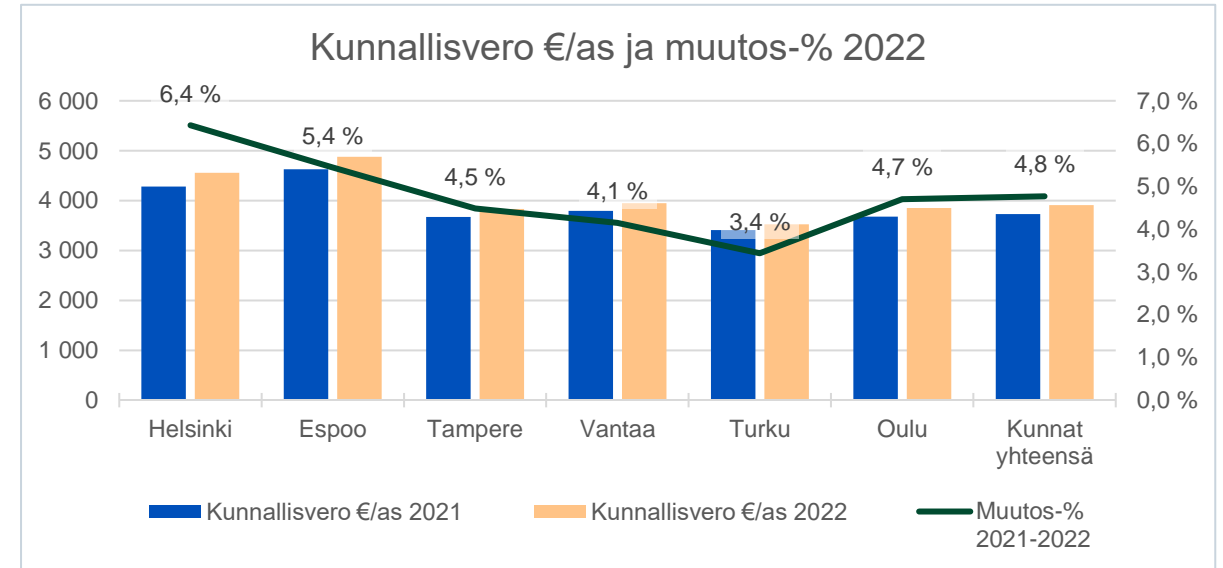
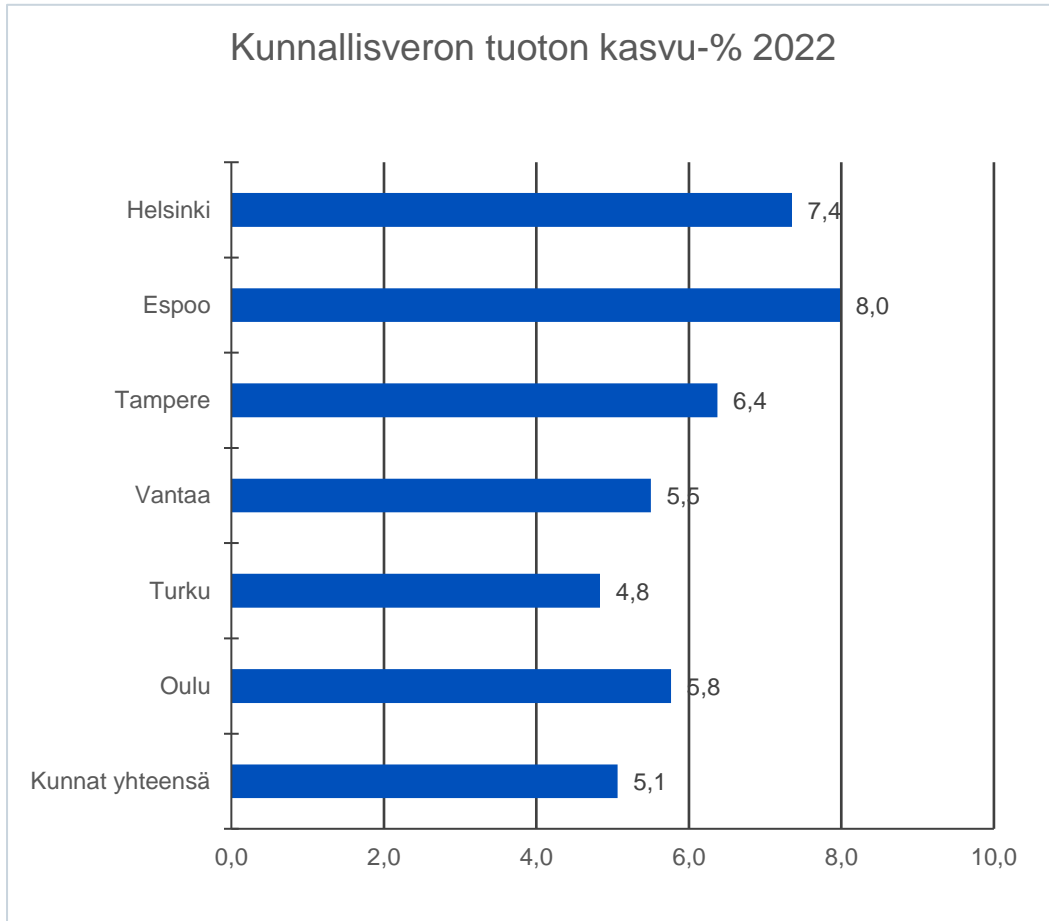
- Kunnallisvero 4 879 €/as (4 634 €/as 2021)
- Yhteisövero 735 €/as (684 €/as 2021)
- Valtionosuus 539 €/as (468 €/as 2021)

Toteuma vs TA 2022

- Kunnallisvero + 46,7 M€
- Yhteisövero + 93,6 M€
- Kiinteistövero + 7,3 M€
- Valtionosuuspäätös + 9,2 M€
- Yhteensä 156,8 M€

Talousarvion laadintahetkellä odotus ansiotason ja talouskasvuksi huomattavasti vuonna 2022 toteutunutta heikompi. Eryityisesti yhteisöverossa valtakunnallinen odotus huomattavasti toteutunutta heikompiä

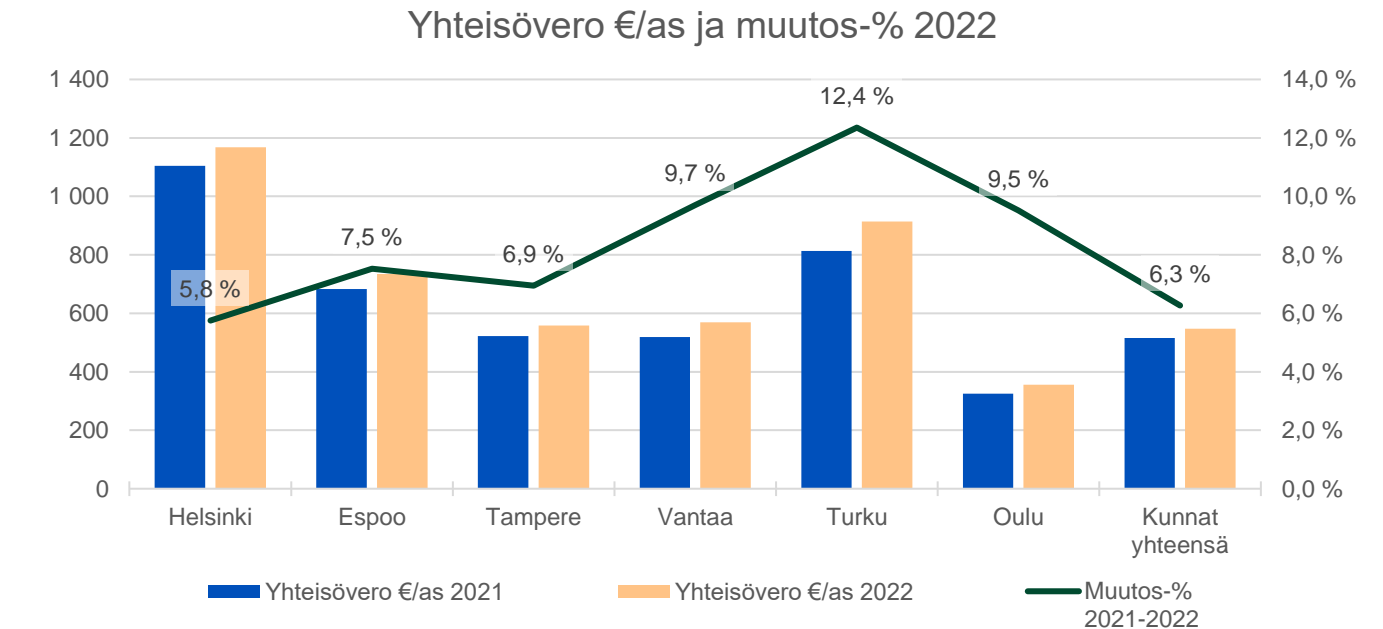
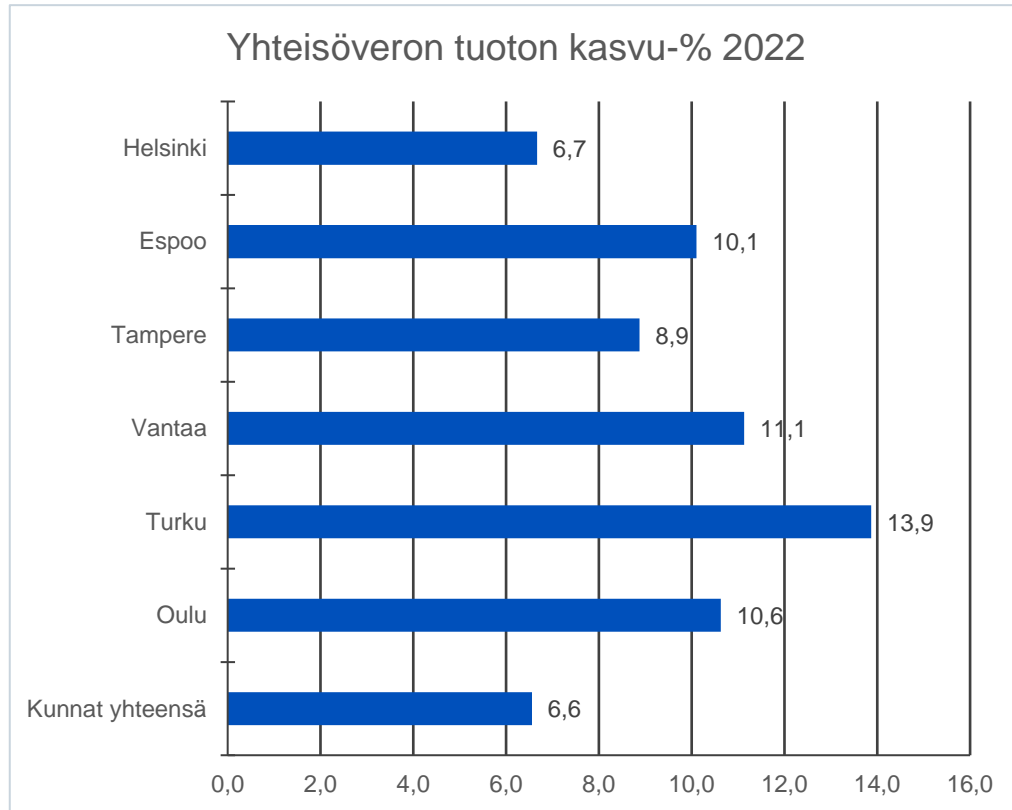
Kunnallisveron kehitys – suuret kaupungit

Asukasmäärä, suuret kaupungit (As. luvut ennakkotieto 11/2022)			
Kaupunki	Asukkaita 2021	Asukkaita 2022	Muutos-% 2021-2022
Helsinki	658 457	664 166	0,9
Espoo	297 132	304 280	2,4
Tampere	244 223	248 637	1,8
Vantaa	239 206	242 326	1,3
Turku	195 137	197 778	1,4
Oulu	209 551	211 684	1,0
Kunnat yhteensä	5 548 241	5 563 695	0,3

Espoo:
 Kunnallisvero 2021; 4 628 €/ as, muutos -0,1 %
 Kunnallisvero 2022; 4 879 €/ as, muutos 5,4 %

Yhteisöveron kehitys – suuret kaupungit

Yhteisövero, suuret kaupungit Milj. €

Kaupunki	Yhteisövero 2021	Yhteisövero 2022	Muutos-% 2021-2022	Yhteisövero €/as 2021	Yhteisövero €/as 2022	Muutos-% 2021-2022
Helsinki	726,9	775,4	6,7	1 104	1 167	5,8 %
Espoo	203,1	223,6	10,1	684	735	7,5 %
Tampere	127,5	138,8	8,9	522	558	6,9 %
Vantaa	124,0	137,8	11,1	519	569	9,7 %
Turku	158,7	180,7	13,9	813	914	12,4 %
Oulu	68,1	75,4	10,6	325	356	9,5 %
Kunnat yhteensä	2 859,9	3 047,4	6,6	515	548	6,3 %

Kiinteistöveron kehitys – suuret kaupungit

Esimerkkejä kiinteistöveroprosenteista

Espoo

- Yleinen 1,0
- Vak as 0,41
- Muu as
- Rakentamaton 4,43

Vantaa

- Yleinen 1,28
- Vak as 0,4
- Muu as 1,25
- Rakentamaton 6

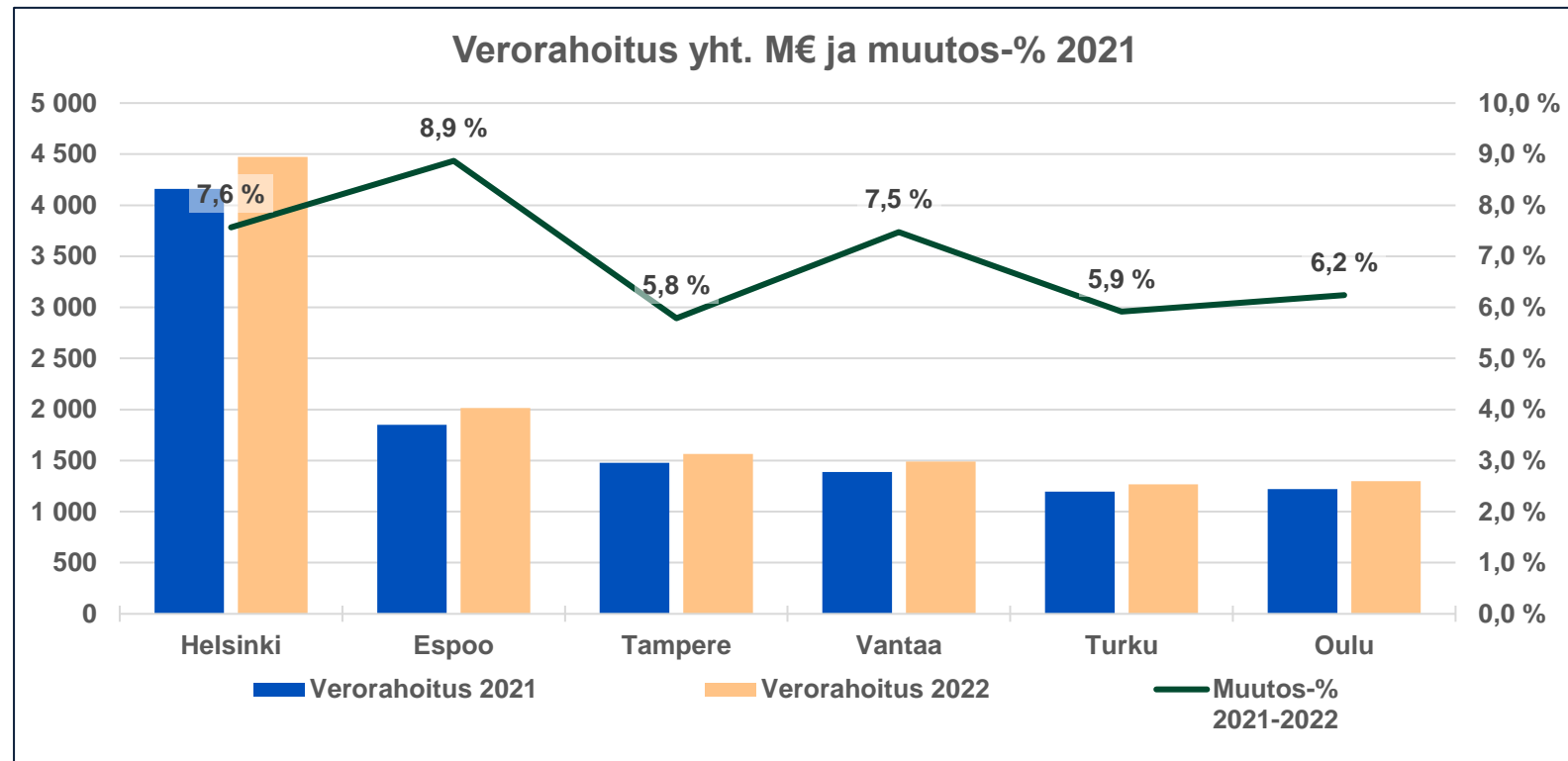
Turku

- Yleinen 1,15
- Vak as 0,45
- Muu as 1,1
- Rakentamaton 4,0

Kiinteistövero, suuret kaupungit Milj. €

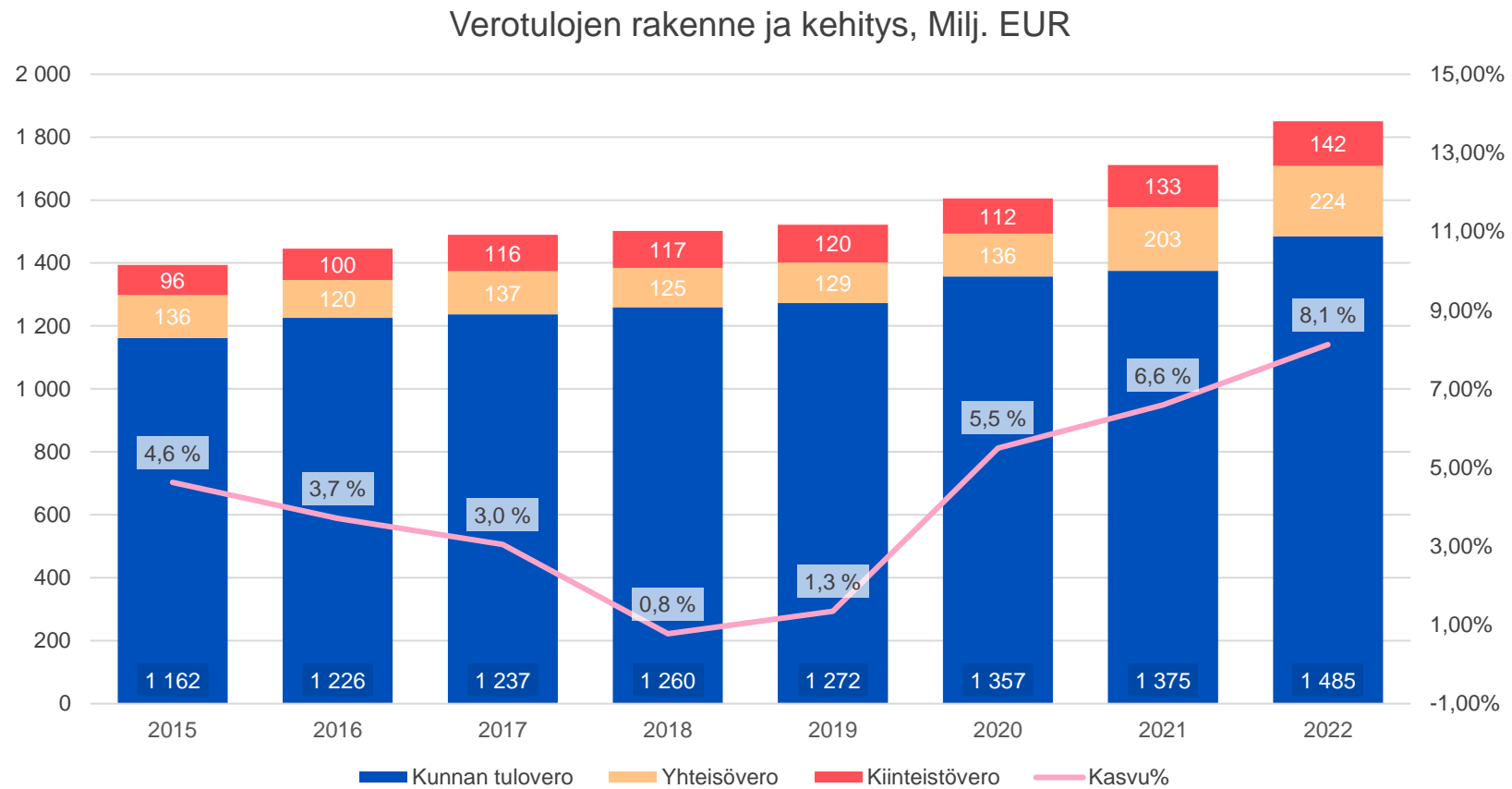
Kaupunki	Kiinteistövero 2021	Kiinteistövero 2022	Muutos-% 2021-2022	Kiinteistövero €/as 2021	Kiinteistövero €/as 2022	Muutos-% 2021-2022
Helsinki	280,7	295,9	5,4	426	446	4,5 %
Espoo	133,1	141,8	6,6	448	466	4,1 %
Tampere	93,3	99,6	6,8	382	401	4,9 %
Vantaa	100,2	108,5	8,3	419	448	6,9 %
Turku	64,9	69,7	7,4	332	352	6,0 %
Oulu	60,2	64,6	7,2	287	305	6,2 %
Kunnat yhteensä	1 972,5	2 095,9	6,3	356	377	6,0 %

Verorahoituksen kehitys – suuret kaupungit

Espoo
 2022: 2 014,2 €/as
 2021: 1 850 €/as
 2020: 1 810 €/as

Espoon verorahoituksen rakenne ja kehitys 2016-2022

Tulos- ja rahoituslaskelma

[Sisällysluettelo](#)

Työllisyyden kehitys, yleinen taloustilanne ja satunnaiset erät nostivat Espoon tuloksen ylijäämäiseksi

Tuloslaskelma, 1000€ ilman sisäisiä eriä

	Tilinpäätös 2021	Alkup. talousarvio 2022	Tilinpäätös 2022	Poikkeama TA vs TP	Kasvu-%
Toimintatulot	481 892	400 430	461 420	60 990	-4,2 %
Valmistus omaan käyttöön	12 325	13 209	8 833	-4 376	
Toimintamenot	-2 044 391	-2 090 280	-2 122 849	32 569	4,0 %
TOIMINTAKATE	-1 550 174	-1 676 641	-1 652 549	24 092	6,6 %
Verotulot	1 711 154	1 702 500	1 850 146	147 646	8,1 %
Valtionosuudet	139 004	156 383	165 598	9 215	19,1 %
Rahoitustulot ja -menot	82 450	21 470	-16 108	-37 578	-117,5 %
VUOSIKATE	382 435	203 712	347 039	143 327	-9,3 %
Poistot	-188 200	-195 764	-195 731	33	
Arvonalentumiset	-1 965	0	-3 598	-3 598	
Satunnaiset tuotot	0	0	97 104	97 104	
TILIKAUDEN TULOS	192 270	7 948	244 815	236 867	

Poikkeuserät 2022

- Mm. Koy Espoon Sairaalan myyntivoitto 97 M€
- Kiinteistöveron 2021 tilityksistä osa siirtyi v. 2022
- VM korotti yhteisöveroennustettaan 1 Mrd.€ → nosti verokertymää olennaisesti myös Espoossa
- Rahastojen alakirjauksia 34 M€

Muuta huomioitavaa

- Ilman verotulokehitystä ja poikkeuseriä, tulos olisi ollut alijäämäinen (-9 M€)
- Espoo tilitti verotuloihin perustuvaa tasausta 176,2 M€
- Viime vuoden ylijäämä ei helpota rahoituspohjan rakenteellista ongelmaa

Rahoituslaskelma

	Tilinpäätös 2021	Alkup. talousarvio 2022	Muutettu talousarvio 2022	Tilinpäätös 2022	Poikkeama TA vs TP	Kasvu-%
Toiminnan rahavirta	323 930	120 823	120 823	284 294	163 471	-12,2 %
Vuosikate	382 435	200 921	200 921	347 039	146 118	-9,3 %
Satunnaiset erät	0	0	0	97 105		
Tulorahoituksen korjauserät	-58 505	-80 098	-80 098	-159 850	-79 752	173,2 %
Investointien rahavirta	-220 632	-233 785	-233 785	-44 999	188 786	-79,6 %
Investointimenot	-318 201	-313 700	-313 700	-259 405	54 295	-18,5 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	33 798	3 704	3 704	14 699	10 995	-56,5 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	63 771	76 211	76 211	199 707	123 496	213,2 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	103 298	-112 962	-112 962	239 295	352 256	131,7 %
Antolainauksen muutokset	-31 896	-31 940	-31 940	-28 886	3 054	-9,4 %
Antolainasaamisten lisäykset	-37 000	-39 162	-39 162	-35 500	3 662	-4,1 %
Antolainasaamisten vähennykset	5 104	7 222	7 222	6 614	-608	29,6 %
Lainakannan muutokset	151 937	148 673	148 673	-106 012	-254 685	-169,8 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	220 000	220 000	0	-220 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-71 790	-71 327	-71 327	-149 202	-77 875	107,8 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	223 727	0	0	43 191	43 191	-80,7 %
Muut maksuvalmiuden muutokset	-14 417	-3 301	-3 301	102 033	105 334	-807,7 %
Rahoituksen rahavirta	105 623	113 432	113 432	-32 865	-146 297	-131,1 %
					0	
Rahavarojen muutos	208 921	470	470	206 430	205 960	-1,2 %

Toiminnan ja investointien rahavirta **positiivinen 284 M€**

Talousarviolainoja ei nostettu, 2021 (talousarvio 315 M€)

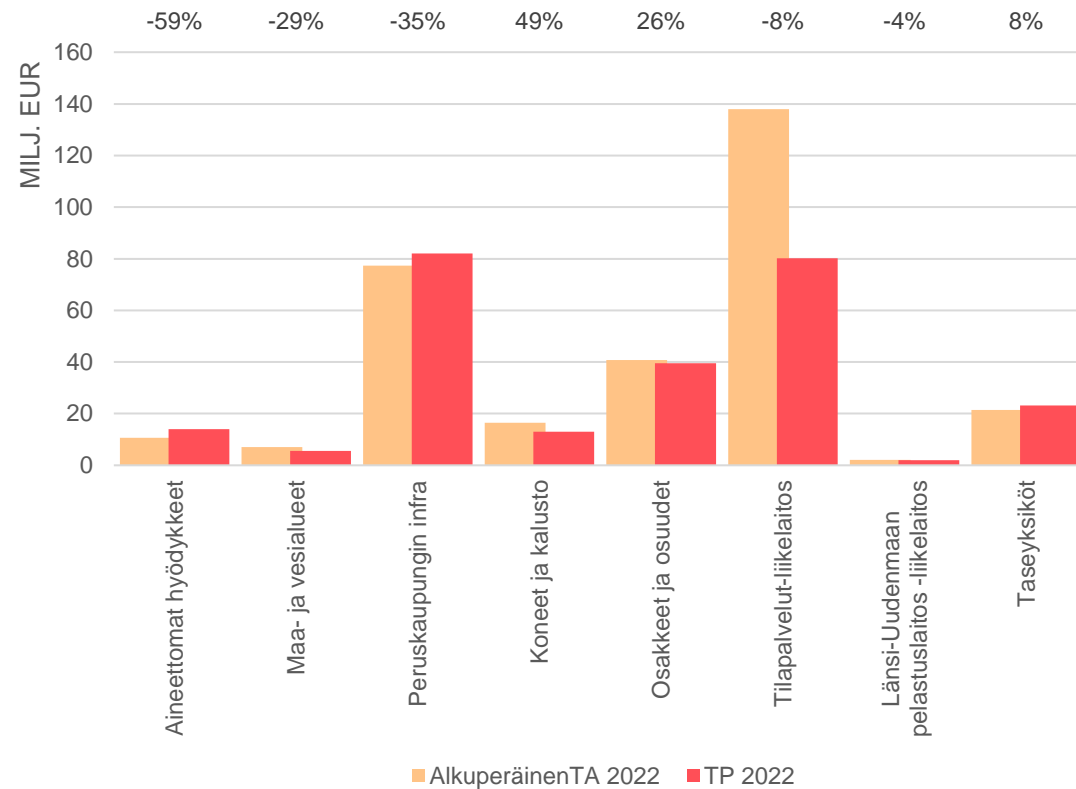
Investoinnit

[Sisällysluettelo](#)

Investointien toteutuminen

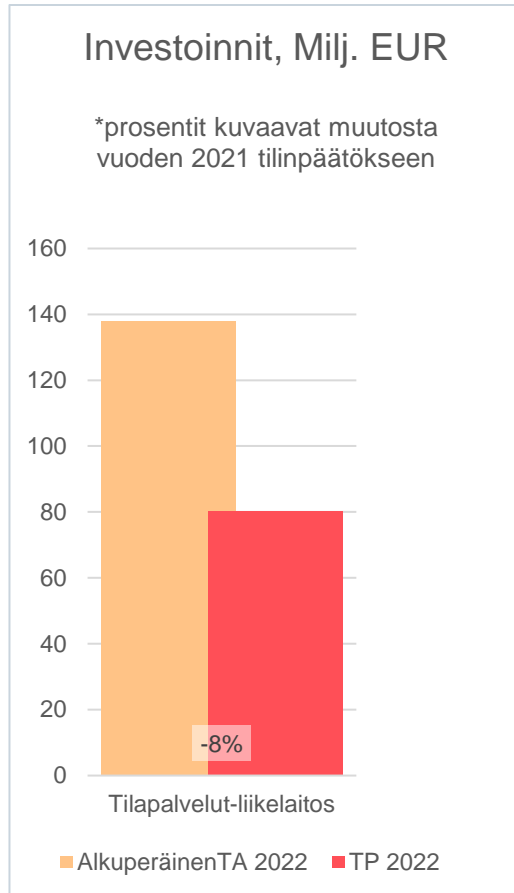
Infrainvestointien toteutuminen 2022

*prosentit kuvaavat muutosta vuoden 2021 tilinpäätökseen

- **Investoinnit yhteensä 259 M€**
- **Nettoinvestoinnit 245 M€**, laskua edellisvuoden tasosta 39 M€
- Investoinnit alitti alkuperäisen talousarvion 54 M€
 - Toimitilarakentaminen alittui 49 M€

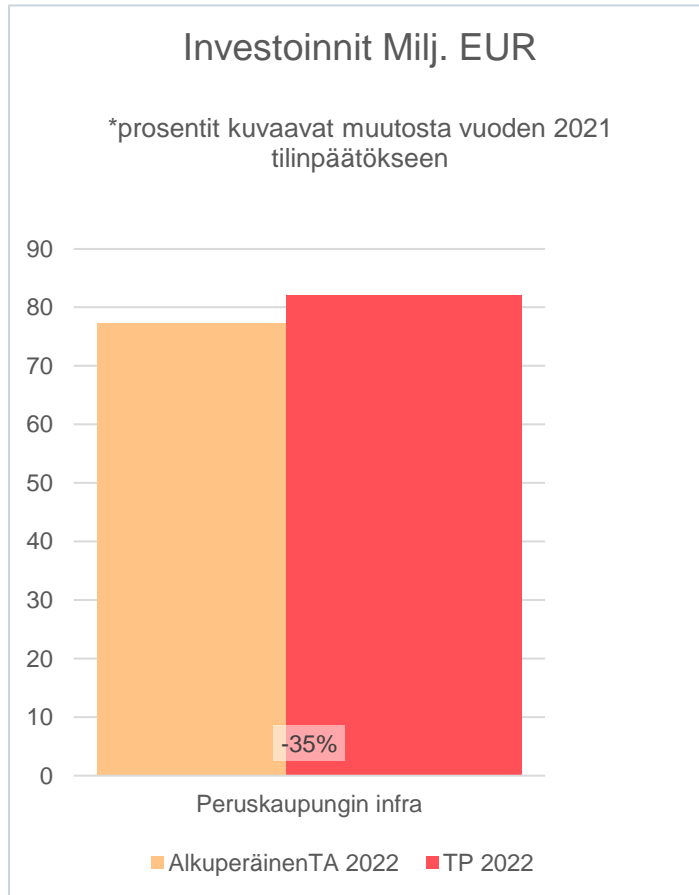
Toimitilainvestointien toteutuminen

Uudisrakentamisinvestointien määräraha oli 101,3 milj. euroa. Toteuma on 52 milj. euroa eli 51,3 %. Rakennusalan markkinatilanne ja indeksien nousut vaikuttivat hankkeiden toteuttamiseen.

- Suurimmat vuotuiset määräraha-alitukset olivat seuraavissa kohteissa:
 - Tapiolan uimahalli (9,5 milj. euroa) ja Espoonlahden uimahalli (6 milj. euroa). Suunnittelun toteutus siirtyi.
 - Viherkallion päiväkotikoti (7,7 milj. euroa).
 - Aarrekartan päiväkotikoti (3,9 milj. euroa).
 - Tähestäjän päiväkotikoti (3,7 milj. euroa).
 - Tiistilän koulun ja päiväkodin (1,8 milj. euroa).
 - Mankkaan päiväkotikoti (1,5 milj. euroa).
 - Karhusaaren päärakennus (1,4 milj. euroa)
 - Espoonlahden urheilupuiston huoltorakennuksen tarjoukset ylittivät määrärahat ja hanke siirrettiin vuodelle 2023. Budjetti alitettiin (1,1 milj. euroa).
 - Jousenkaaren koulu (1 milj. euroa).
 - Kungskårdskolan och daghemin (1 milj. euroa).
- Elinkaarta jatkavat investoinnit eivät edenneet ennakoidusti, joten budjetti alitettiin (2,9 milj. euroa).

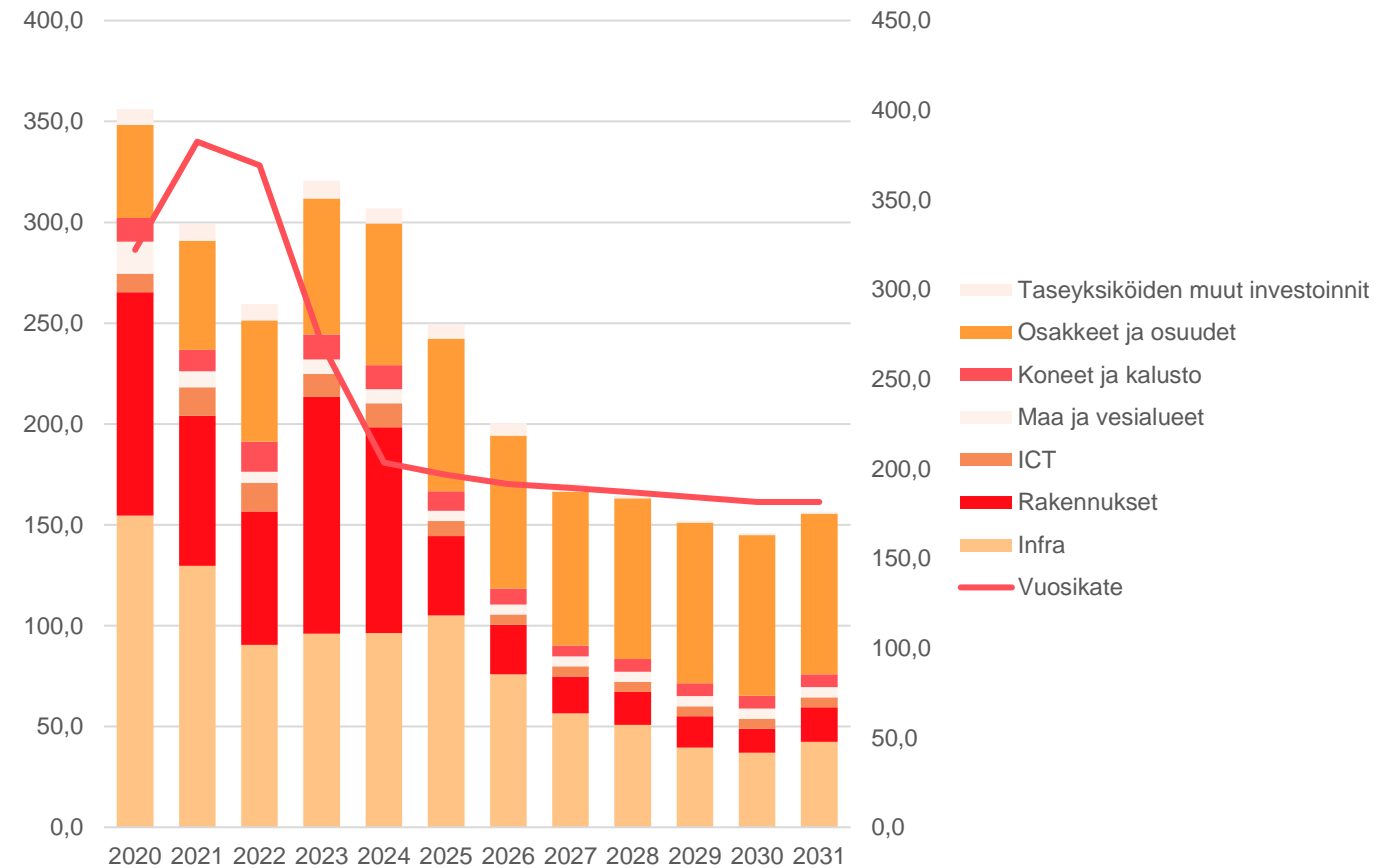
Infrainvestointiohjelma toteutui lähes käyttösuunnitelman mukaisesti

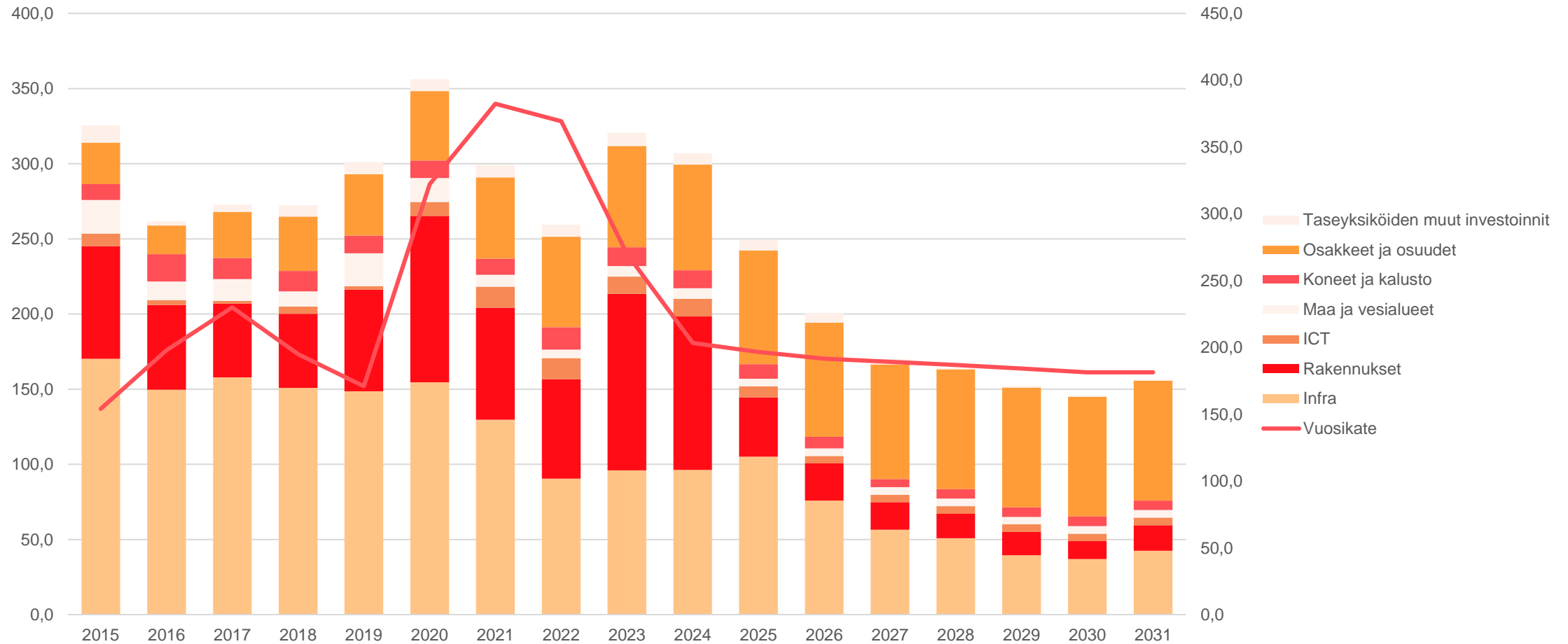
- Käyttösuunnitelman mukainen infrainvestointiohjelma onnistuttiin toteuttamaan määrärahojen ja hankkeiden osalta 99,7% tarkkuudella.
- Kaupungin infrainvestoinnit 82 M€, taseyksiköiden 15 M€
- OVK 1 yhteydessä korotettiin maankäyttösopimuksilla rahoitettavien investointien määrärahaa 5 milj. eurolla, koska suunnitelmaresurssit olivat edistyneet hyvin ja rakentamisolosuhteet olivat suotuisat.
- Maankäyttösopimuksilla rahoitettavia investointeja tehtiin 5 milj. euroa alkuperäistä talousarviota enemmän.

Kaupungin nettoinvestoinnit ja vuosikate

- Nettoinvestoinnit yhteensä 245 M€
- Investointitaso laski 40 M€
- Vuosikate 346 M€
- **Investointien tulorahoitusaste 141 % (135% v.2021)**
- **Sote- ja pelastustoimen uudistus hidastaa vuosikatteen kehitystä 2024 =>**

Investointien tulorahoitusaste 141 % (135% v.2021)

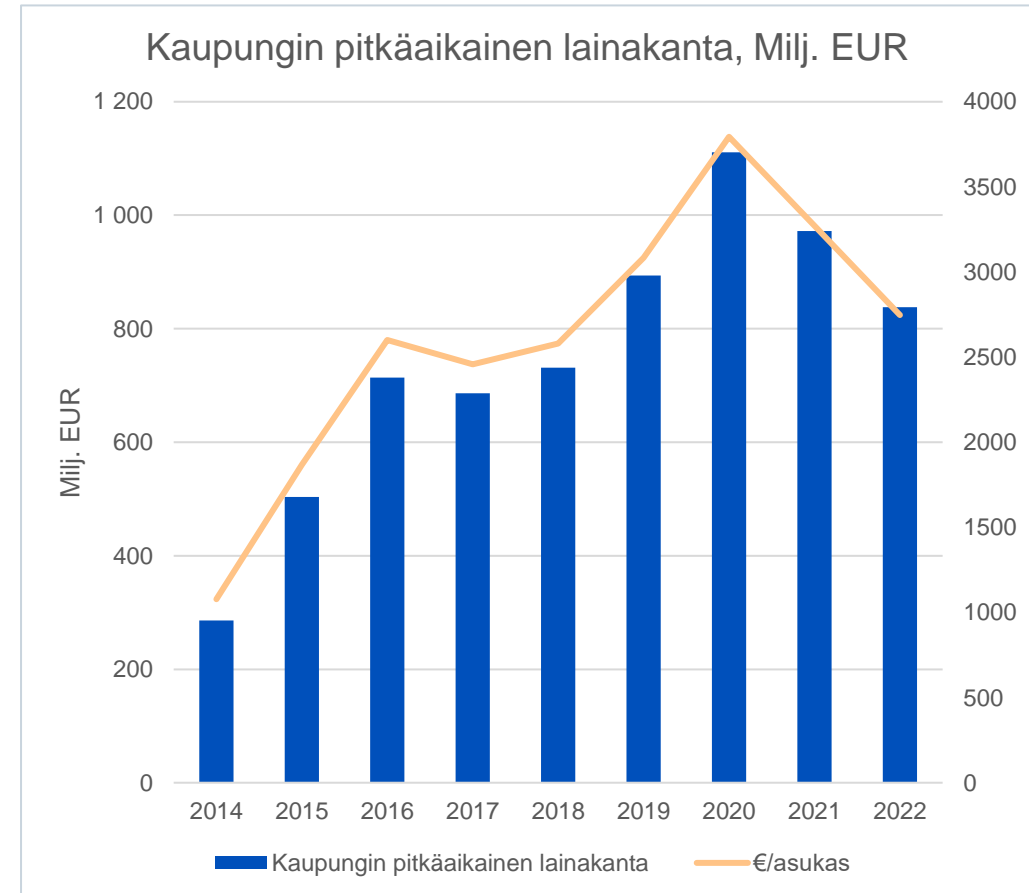

Kaupungin lainakanta ja keskeiset tunnusluvut

[Sisällysluettelo](#)

Kaupungin pitkäaikaisen lainamäärän kehitys ja korkokulut

- Talousarviolainoja ei nostettu vuoden 2022 aikana, johtuen vahvasta kassatilanteesta
- Lainakantaa lyhennettiin 134 milj. eurolla, josta ylimääräisten lyhennysten osuus oli 67 milj. euroa
- Lainakanta (pitkäaikaiset lainat) vuoden 2022 lopussa oli 838 milj. euroa
- Lainakannasta oli kiinteään korkoon sidottua 85,38 % ja keskiporkko oli 0,79 %
- 2 746 euroa/asukas

Kaupungin keskeiset tunnusluvut

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Toimintakate	-1 653	-1 550
Toimintatuotot/kulut%	21,8	23,7
Vuosikate/poistot %	174,1	201,1
Tilikauden tulos	244,8	192,3
Omavaraisuusaste %	67,2	64,8
Suhteellinen velkaantuneisuus %*	64,5	70,4
Lainanhoitokate**	2,3	4,8
Investointien tulo-rahoitus%	141,8	134,5
Tilinpäätöksen mukainen lainakanta	1 286	1 392
Lainakanta eur/as	4 215	4 686
Pitkäaikainen lainakanta	838	972
Pitkäaikainen lainakanta eur/as	2 744	3 270

* Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo kuinka suuri osuus kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman

** Lainanhoitokate kertoo kunnan/konsernin tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Espoo-konsernin talouden kehitys

[Sisällysluettelo](#)

Espoon kaupunkikonserni

- Tytäryhteisö
- Kuntayhtymä
- Osakkuusyhtiö

Espoon kaupunki

Ympäristö, rakentaminen ja liikenne

Yhteisö	Omistus %
Länsimetro Oy	84 %
Kiinteistö Oy Espoon terminaali	50 %
Suurpellon jätehuolto Oy	29 %
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)	23 %
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)	22 %

Ympäristö, rakentaminen ja liikenne / pysäköinti

Yhteisö	Omistus %
Kiinteistö Oy Finnoon pysäköinti I	100 %
Kiinteistö Oy Jousenpuiston Pysäköinti	100 %
Kiinteistö Oy Suviniityn Pysäköinti II	100 %
Kiinteistö Oy Espoon Kaupinkallio	96 %
Kiinteistö Oy Espoon Keskuksen Pysäköintitalo	95 %
Kiinteistö Oy Suviniityn Pysäköinti I	84 %
Leppävaaran Pysäköinti Oy	80 %
Valurinkujan Paikointus Oy	29 %
Kiinteistö Oy Espoon Niittykummun Metropysäköinti	28 %
Papinniityn Paikointus Oy	27 %
Tapiolan Keskuspysäköinti Oy	22 %

Sivistys ja hyvinvointi

Yhteisö	Omistus %
Espoo Catering Oy	100 %
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia	87 %
Laurea-ammattikorkeakoulu Oy	32 %
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	27 %
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS)	18 %
Eteva kuntayhtymä	14 %
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	12 %
Kärkulla samkommun	8 %
Samkommunen för Västra Nylands folkhögskola	3 %
EMMA-taidemuseosäätiö sr	
Espoon kaupunginteatterisäätiö sr	
Helinä Rautavaaran etnografisen museon säätiö sr	

Elinvoima, kilpailukyky ja työllisyys

Yhteisö	Omistus %
Enter Espoo Oy	100 %
Kiinteistö Oy Otaniemen tiedeasunnot	100 %
Suurpellon Markkinointi Oy	100 %

Asunto ja kiinteistö

Yhteisö	Omistus %
Espoon Asunnot Oy	100 %
Espoon Elä ja Asu Oy	100 %
Kiinteistö Oy Espoon Keskuskeittiö	100 %
Kiinteistö Oy Espoon Koulu- ja päiväkotitilat	100 %
Kiinteistö Oy Espoon Sotekiinteistöt	100 %
Kiinteistö Oy Matinkylän lukio	100 %
Kiinteistö Oy Matinkylän uimahalli	100 %
Kiinteistö Oy Opinmäen Kampus	100 %
Kiinteistö Oy Soukan Puotitalo	100 %
Kiinteistö Oy Tapiolan Kulttuuriauukio	100 %
Kiinteistö Oy Tapiolan Stadion	100 %
Kiinteistö Oy Tapiolan Urheilupuiston pysäköinti	100 %
Weegee Oy	100 %
Otahalli Oy	50 %
Kiinteistö Oy Espoon Asematori	46 %
Tapiolan Harjoitusareena Oy	45 %
Kiinteistö Oy Sokinsuonkuja 4	41 %
Kiinteistö Oy Soukan Liiketalo	38 %
Kiinteistö Oy Merenpauhu	28 %
Kiinteistö Oy Soukan Pienteollisuustalo	24 %
Tapiolan Teollisuustalo Oy	22 %
As.Oy Raijalax	21 %
Nuuksiokeskus Oy	21 %
Kiinteistö Oy Merenselkä	20 %

Tuloslaskelma

	2022	2021
Toimintatuotot	1 302 140 217	1 313 221 587
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-2 890 664 264	-2 779 417 656
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-5 194 735	4 616 399
Toimintakate	-1 593 718 782	-1 461 579 670
Verotulot	1 850 145 547	1 711 153 952
Valtionosuudet	233 835 421	200 725 095
Rahoitustuotot ja -kulut	-52 566 245	44 814 967
Vuosikate	437 695 942	495 114 344
Poistot ja arvonalentumiset	-348 501 378	-334 021 899
Satunnaiset erät	136 732 260	0
Tilikauden tulos	225 926 824	161 092 444
Tilinpäätössiirrot	2 169 865	15 059 825
Tilikauden verot	-1 498 044	-1 285 475
Laskennalliset verot	-3 253 990	-1 504 832
Vähemmistöosuudet	4 741 830	3 861 908
Tilikauden ylijäämä	228 086 485	177 223 870

- Koronatukien väheneminen heikensi toimintakatetta
- Verotulot ja valtionosuudet kehittyivät suotuisasti
- Rahastojen vaikea vuosi
- Koy Espoon Sairaalan myynti paransi tulosta

Rahoituslaskelma

	2022		2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	437 695 942		495 114 344	
Satunnaiset erät	136 732 260		0	
Tilikauden verot	-1 498 044		-1 285 475	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-194 939 748</u>	377 990 410	<u>-73 597 461</u>	420 231 407
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-536 892 787		-560 356 182	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	14 994 357		34 723 989	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>201 209 009</u>	-320 689 421	<u>54 080 421</u>	-471 551 771
Toiminnan ja investointien rahavirta		57 300 989		-51 320 364
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset		2 849 869		2 575 579
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	232 970 349		183 260 448	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-282 191 090		-199 150 488	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>55 308 028</u>	6 087 287	<u>249 856 296</u>	233 966 256
Oman pääoman muutokset		7 113 516		12 568 926
Muut maksuvalmiuden muutokset		<u>129 714 576</u>		<u>10 323 600</u>
Rahoituksen rahavirta		145 765 249		259 434 361
Rahavarojen muutos		203 066 238		208 113 997
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	1 660 271 556		1 457 205 319	
Rahavarat 1.1.	<u>1 457 205 319</u>	203 066 238	<u>1 249 091 322</u>	208 113 997

- Toiminnan ja investointien rahavirta oli 57 milj. euroa.
 - Koy Espoon Sairaalan myynti näkyy toiminnan rahavirrassa
- Investointien tulorahoitusosuus laski 83,9%:iin
- Lainojen lisäys ja vähennys jotakuinkin yhtä suuret, mutta Koy Sairaalan myynti kevensi lainakantaa

Konsernin nettoinvestoinnit ja vuosikate

- Nettoinvestoinnit yhteensä **522 M€**
 - Länsimetro Oy 99 M€
 - Espoon Asunnot Oy 105 M€
 - Koy Matinkylän lukio 17 M€
- Kuntayhtymät (Espoon osuus)
 - HSY 48 M€
 - HUS 49 M€
- Investoinneista rahoitettiin tulorahoituksella 83,9%

Konsernin lainakanta ja oikaistu lainakanta kasvoivat edelleen

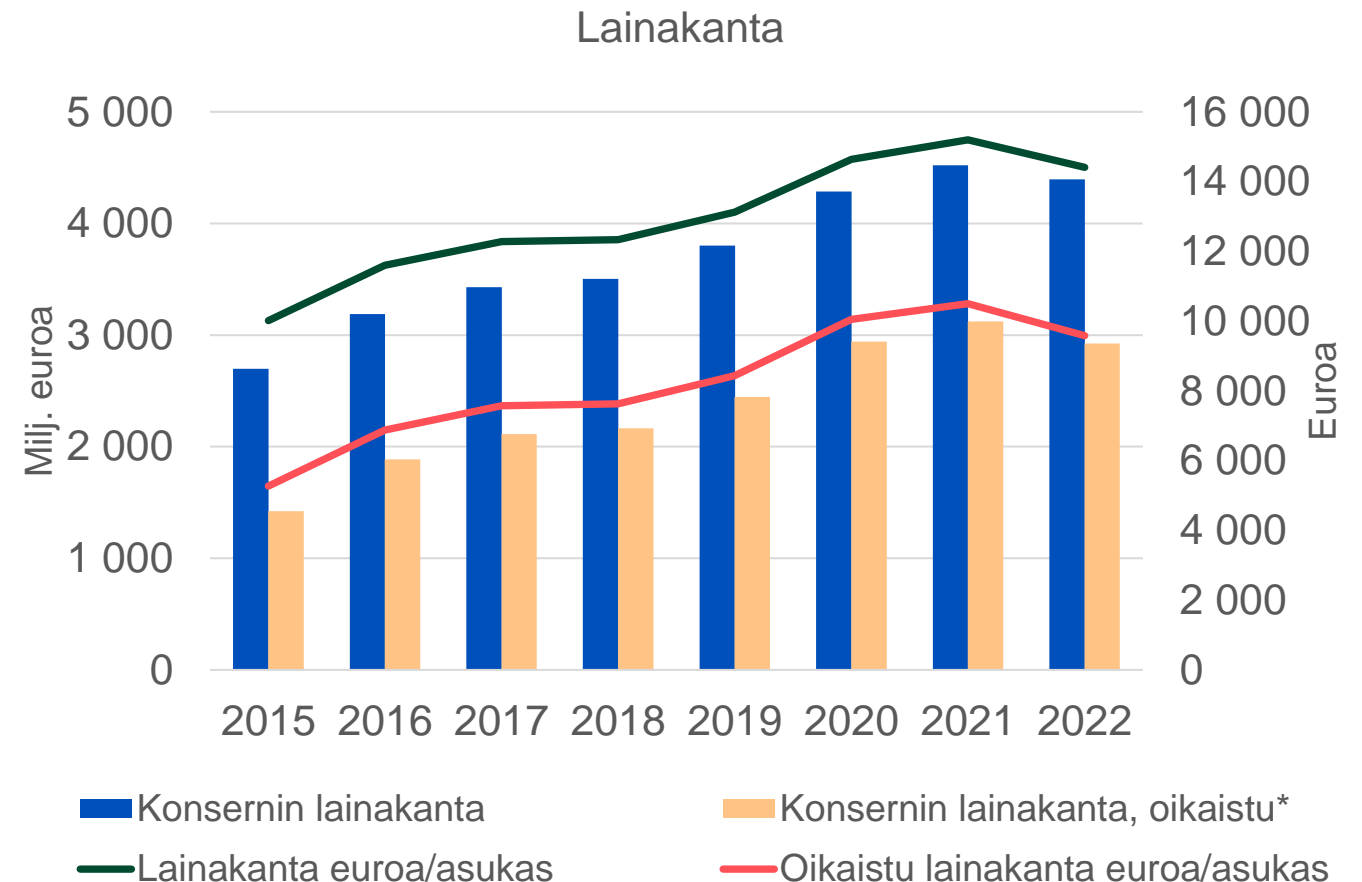
Konsernin lainakanta **4,4 Mrd €**, laskua 124 M€

14 405€/as

Konsernin **oikaistu** lainakanta 2 923 M€

9 578€/as

- Lainakantaa pienensi Koy Espoon Sairaalan myynti (128 milj.) ja kaupungin lainanottovaltuuden käyttämättä jättäminen

Oikaistu lainakanta= konsernin lainakanta vähennettynä Espoon Asunnot Oy:n ja HSY:n lainoilla sekä Länsimetron Helsingin osuudella. EA ja HSY rahoittavat investointinsa ja toimintansa pitkällä aikavälillä pääasiassa omalla tulorahoituksellaan.

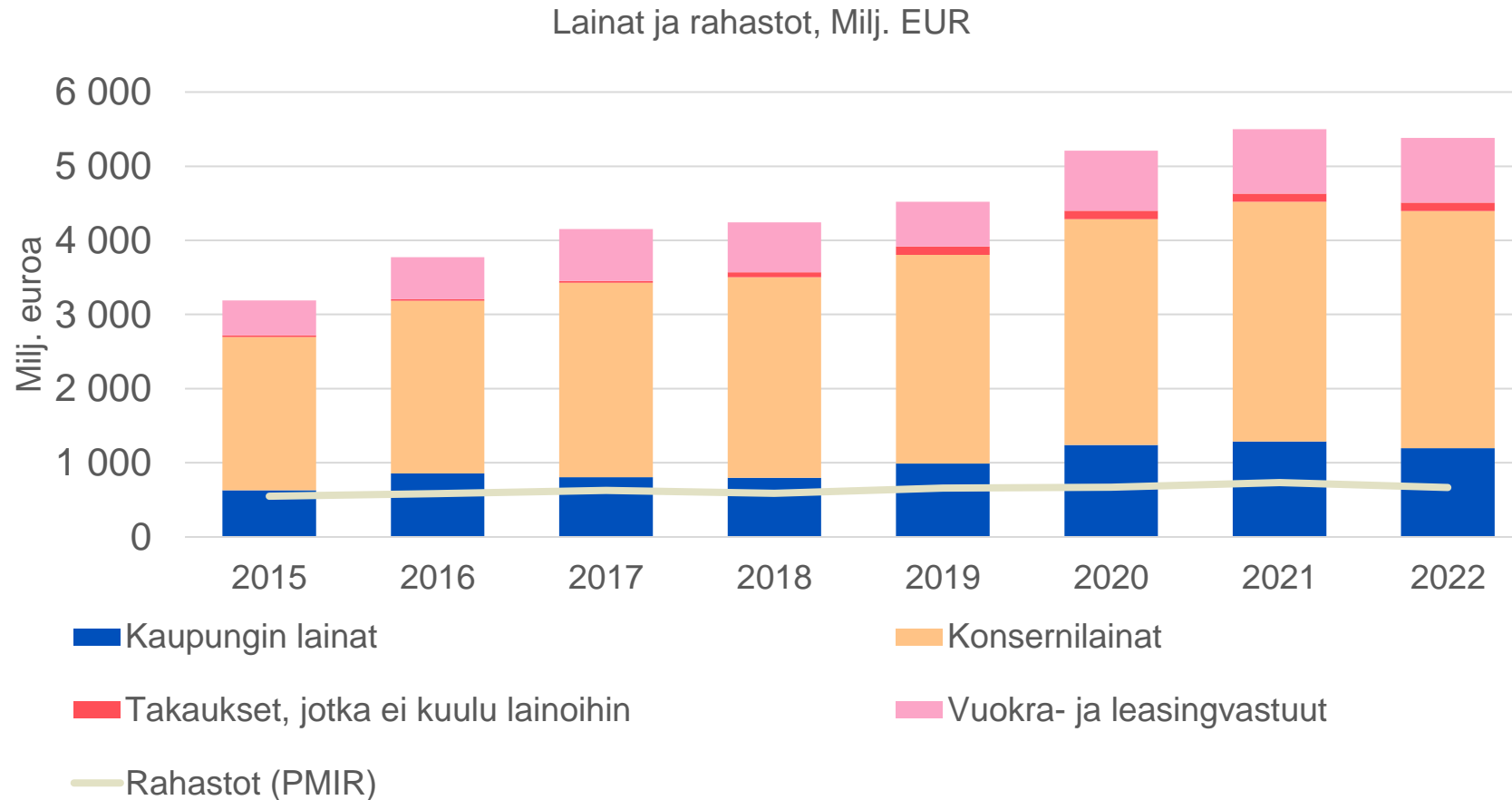
Konsernin keskeiset tunnusluvut

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Toimintakate	-1 594	-1 462 heikentynyt
Toimintatuotot/kulut	45,0	47,3
Vuosikate/poistot %	125,6	146,1 heikentynyt
Tilikauden tulos	225,9	161,1
Omavaraisuusaste %	38,5	36,6 heikko (hyvä +70%)
Suhteellinen velkaantuneisuus %*	145,5	153,6 parantunut
Lainanhoitokate**	1,5	2,2 (tyytyttävä 1-2)
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,9 (kriisikuntakriteeri <0,8)
Investointien tulorahoitus%	83,9	94,2 heikentynyt
Lainakanta (milj. €)	4 398	4 520
Lainakanta eur/as	14 412	15 200 pienentynyt

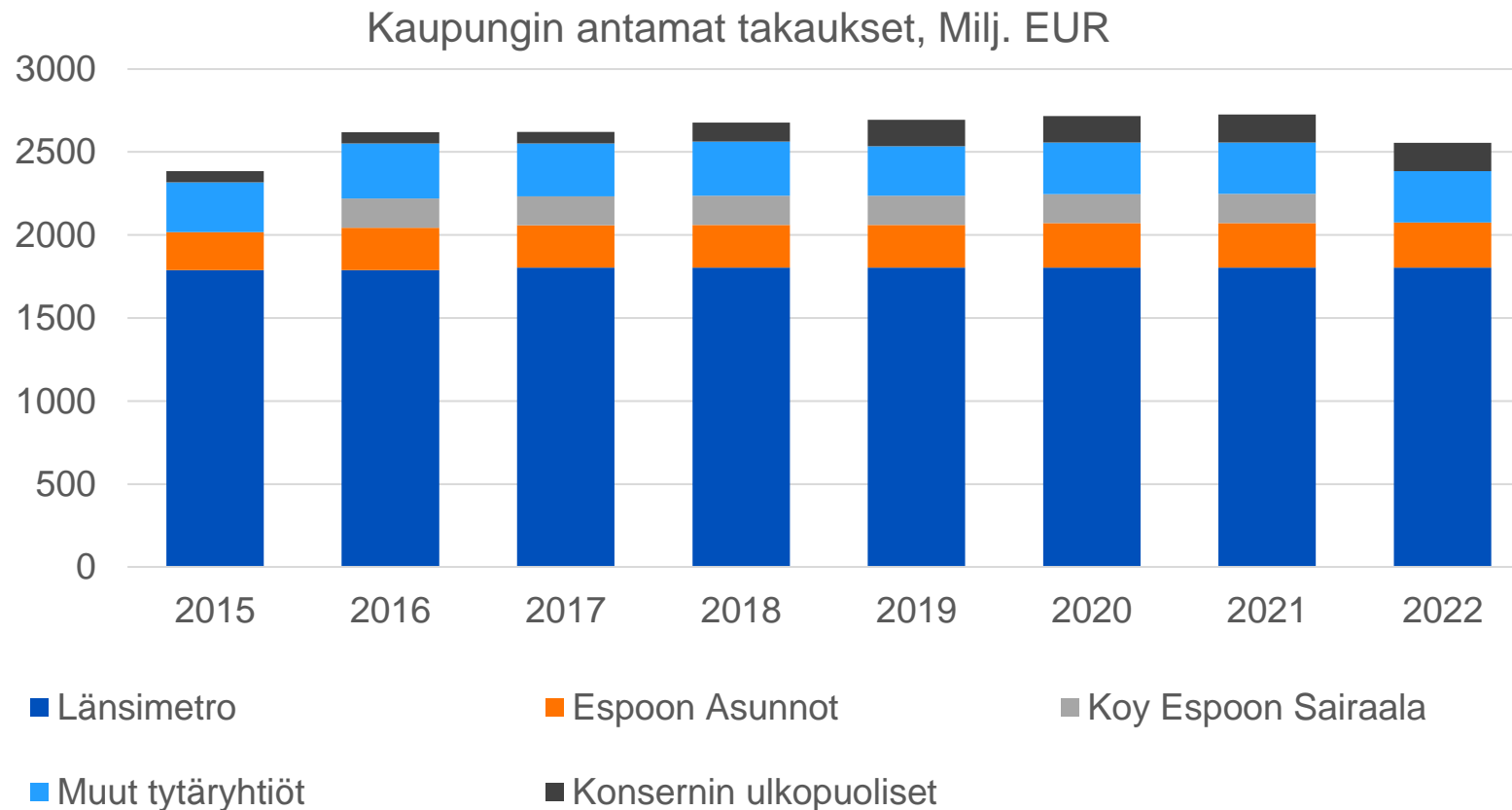
* Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo kuinka suuri osuus kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

** Lainanhoitokate kertoo kunnan/konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Konsernin vastuut: lainat, takaukset sekä vuokra- ja leasingvastuut

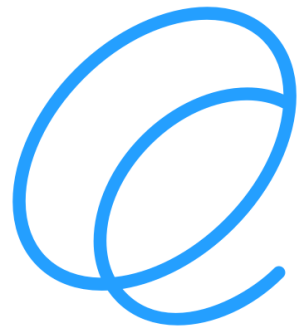

Muut vastuut: kaupungin antamat takaukset 2015-2022

Taseen ulkopuoliset vastuut: Vuokra- ja leasingvastuut

Vuokravastuut (milj. €)				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
<i>Vuokravastuut yhteensä</i>	965	954	665	684
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	91	88	60	59
- siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut	69	83	13	13

**ESPOO
ESBO**

Arvio konsernin tulevasta kehityksestä

[Sisällysluettelo](#)

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA

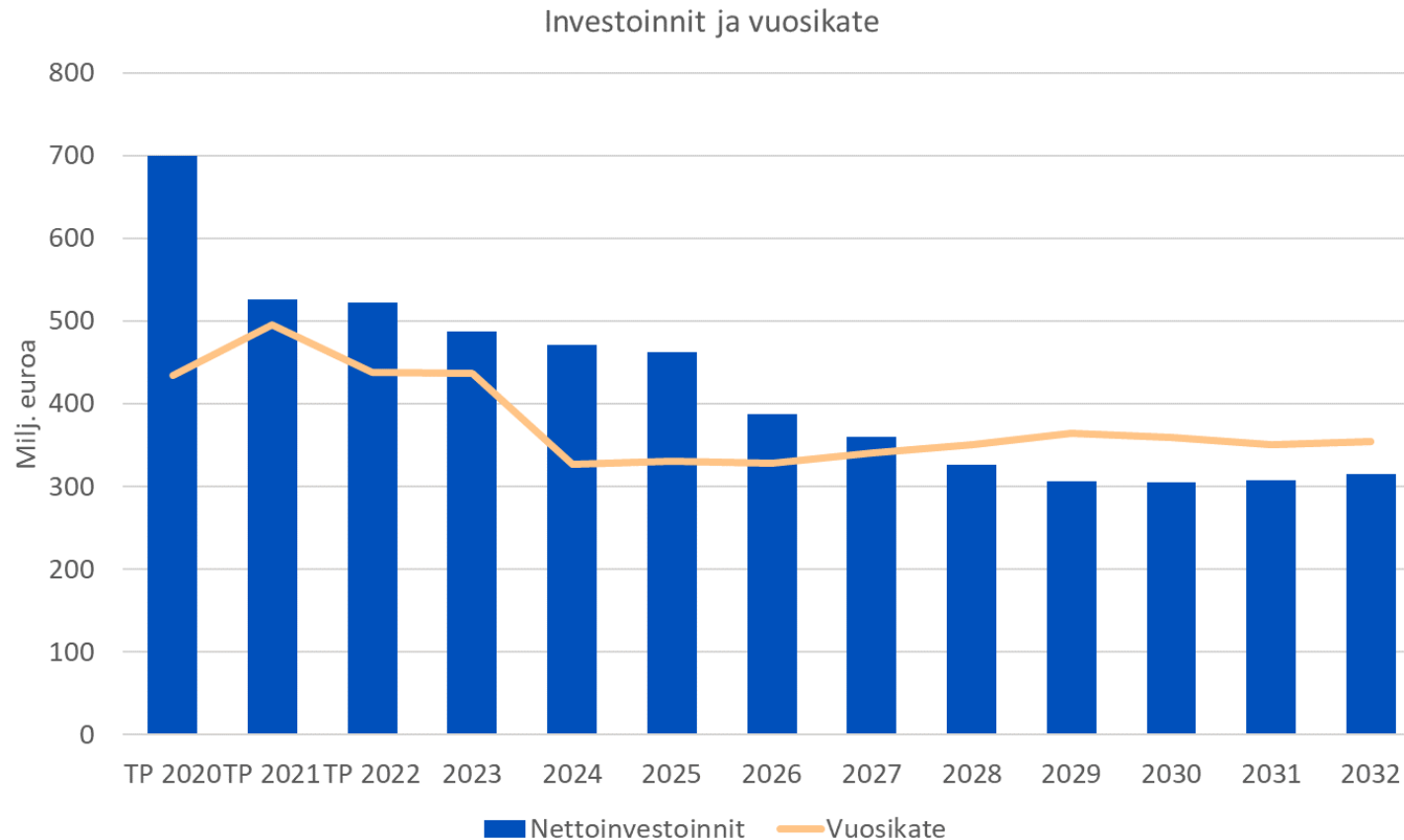
Milj. euroa	TP 2020	TP 2021	TP 2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Toimintatuotot	1 179	1 313	1 302	781	798	825	821	840	864	879	876	870	880
Toimintakulut	-2 601	-2 779	-2 891	-1 591	-1 633	-1 686	-1 717	-1 748	-1 777	-1 808	-1 839	-1 872	-1 905
	0												
Toimintakate	-1 421	-1 462	-1 594	-810	-834	-861	-896	-908	-913	-928	-963	-1 001	-1 025
Verotulot	1 605	1 711	1 850	865	777	804	822	840	859	878	898	920	942
Valtionosuudet	267	201	234	425	428	437	445	449	444	451	459	463	468
Rahoitustuotot ja -kulut	-17	45	-53	-43	-44	-49	-43	-40	-39	-37	-34	-31	-31
Vuosikate	435	495	438	436	327	331	328	341	351	364	359	350	354
Poistot ja arvonalentumiset	-331	-334	-349	-364	-373	-377	-379	-384	-388	-392	-363	-366	-379
Satunnaiset erät	0	0	74	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	104	161	226	73	-46	-46	-50	-43	-37	-28	-4	-15	-24

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	44,7 %	47,2 %	45,0 %	49,1 %	48,9 %	48,9 %	47,8 %	48,0 %	48,6 %	48,6 %	47,6 %	46,5 %	46,2 %
Vuosikate/Poistot, %	119,1 %	148,2 %	125,6 %	120,0 %	87,7 %	87,9 %	86,7 %	88,7 %	90,4 %	92,9 %	99,0 %	95,8 %	93,6 %
Vuosikate, euroa/asukas	1143	1665	1434	1431	1045	1043	1021	1047	1063	1089	1060	1021	1015

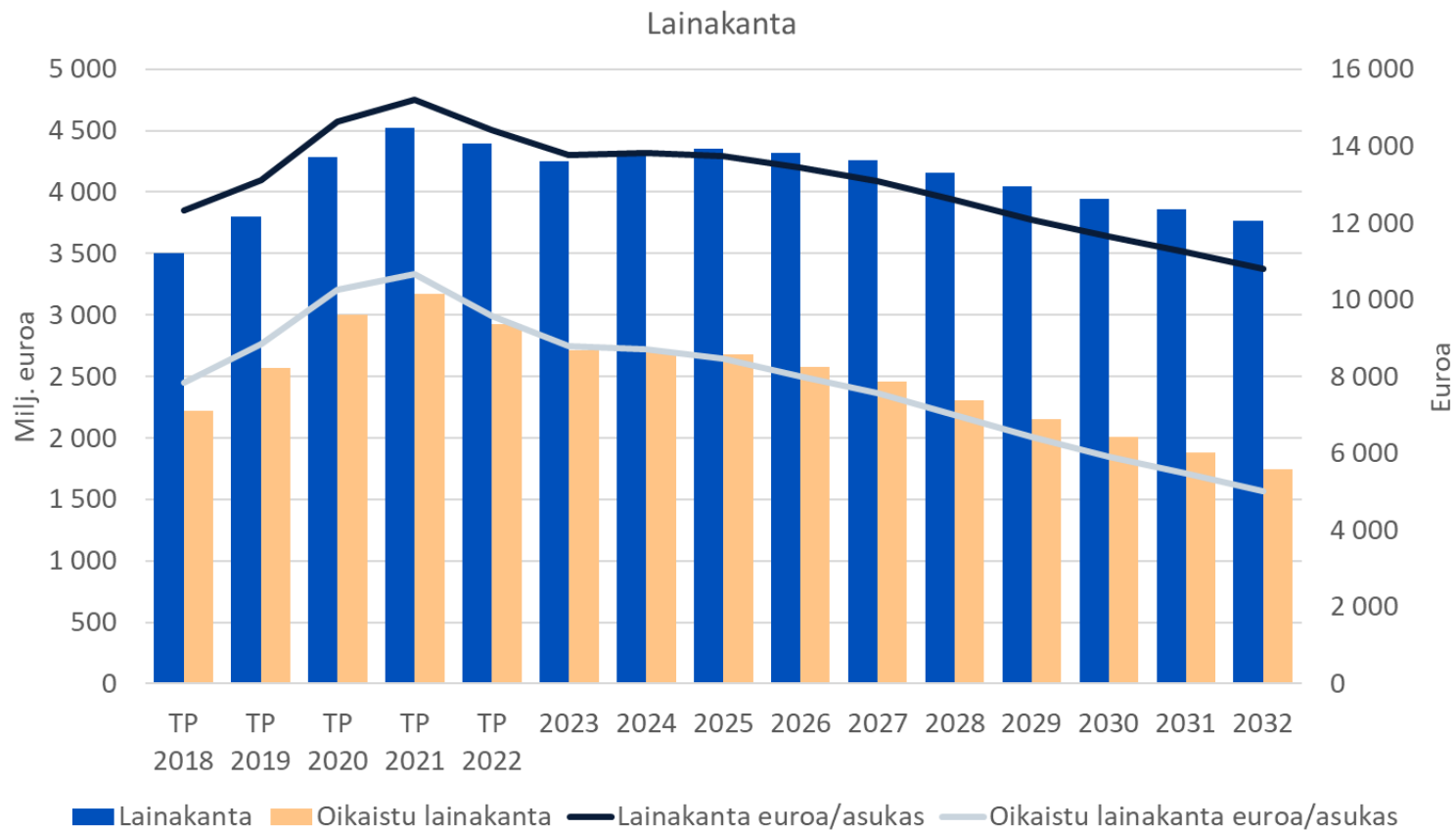
- Sote-uudistuksen jälkeen konsernin rahoitusrakenteessa tapahtuu merkittävä muutos
 - verotuloja leikataan
 - valtionosuusrahoitusta lisätään.
 - Vuodelle 2023 tilittyä vielä veroja korkeammalla prosentilla, joka nostaa vuoden 2023 verotulokertymää.
- Tulos painuu negatiiviseksi etenkin massiivisen ja etupainotteisen investointiohjelman tuomien poistojen takia, sillä poistot kasvavat vuosikatetta suuremmiksi.

Nettoinvestoinnit ja vuosikate

- Konserni investoi 2023-2032 yhteensä n. 3,8mrd €
- Merkittävimpiä investointihankkeita:
 - Koulut kuntoon –ohjelma
 - Länsimetron asemaseutujen kehittäminen
 - Raide-Jokeri ja kaupunkirata
 - Uusia päivähoitotiloja ja nykyisten peruskorjauksia
 - Espoon Asuntojen vuokra-asunnot
 - Vesijohto- ja viemäriverkon kehittäminen (HSY)
 - Kunnallistekniikka metrokäytävän varrella
- Etupainotteisen investointiohjelman myötä investointien tulorahoitus on 2023-2027 noin 70-95% välillä
- Investointien tulorahoituksen ennustetaan nousevan yli 100% vuonna 2028.

Lainakannan kehitys

- 2023 hyvinvointialueille siirtyvät yhtiöt irtaantuvat Espoon lainakannasta (mm HUS)
- Länsimetron 2-vaiheen valmistuminen hillitsee lainanottotarvetta